

Herning
Kommune

Årsberetning 2008

Herning
Kommune

Årsberetning 2008

Indhold

Side 1	Forord
Side 2	Beretning
Side 6	Sektorbeskrivelser
Side 30	Regnskabsprincipper
Side 35	Regnskabsopgørelse
Side 38	Finansieringsoversigt
Side 39	Balance
Side 40	Omkostningsbaseret resultatopgørelse
Side 41	Pengestrømme
Side 42	Omregningstabel
Side 43	Anlægsoversigt
Side 44	Noter
Side 49	Nøgletal
Side 53	Påtegning
Side 55	Byråd og direktion

Årsberetningen er udarbejdet for Herning
Byråd af Herning Kommunes Budget- og
regnskabsafdeling.

Foto: Herning Kommune

Herning Kommune
Rådhuset
Torvet
7400 Herning

Grafisk design, fotosats og tryk:
GRC Graphic House A/S

Forord

Et år med udvikling og ekstra udfordringer

Den kommunale økonomi vil til alle tider være påvirket af to væsentlige faktorer – hvor gode vi selv er til at disponere over vores midler, og hvad der sker i det samfund, der omgiver os.

2008 blev i Herning Kommune præget af en ekstra stram styring som følge af årets finanslovsaftale.

Aftalen betød i meget grove træk, at kommunerne ikke kunne gøre brug af de penge, vi havde sparet op i tidligere år. Samtidig blev vi holdt fast på, at vi ikke måtte overskride vores driftsbudgetter. Overskridelser af budgettet ville ifølge aftalen blive modregnet med et tilsvarende beløb i 2009.

Derfor satte vi i løbet af foråret endnu mere fokus på at styre udgifterne, end vi plejer. Og resultatet blev, at vi i Herning Kommune kom i mål med en enkelt procents nøjagtighed i forhold til budgettet.

Men 2008 blev ikke kun et år med ekstra skarpt øje på udgifterne. Det blev også et år, hvor vi igen fik rigtig meget godt for pengene – både i form af daglig drift og service og i form af investeringer, der kommer til at række langt ind i fremtiden.

Vi fik for alvor sat skub i byggeriet af DGI-Parken, som i 2010 kan indvies med blandt andet vandkulturhus, hotel og parkeringskælder midt i Herning.

En flere år lang og omfattende renovering og modernisering af plejehjemmet Vesterled blev afsluttet og en endnu større modernisering og udvidelse af plejehjemmet Lindegården sat i gang.

Samtidig blev de første penge frigivet til en ny og moderne skole i Tjørring.

Og hele folkeskoleområdet er nu med i den IT-satsning, som den gamle Herning Kommune indledte i 2005, hvor alle elever i 3. klasse bliver udstyret med en computer, og hvor pc'erne bliver brugt som et aktivt redskab til vidensdeling og læring.

I Kibæk blev et helt nyt bibliotek indviet i april, og både i Kibæk, Vildbjerg og Aulum etablerede Herning Bibliotekerne i løbet af året decentrale IT-brugercentre.

Ved Vildbjerg kunne vi i øvrigt også tage en meget længe ventet sideudvidelse af Trehøjevej i brug.

Herning Kommune er fortsat en kommune med en sund drift og en stærk økonomi.

En kommune, der mener det alvorligt, når vi siger, at vi vil være et godt sted at leve, bo og arbejde. Uanset om man er ung eller gammel.

Og skal man tage befolkningstallet til indtægt, går det ret godt. I hvert fald blev vi i løbet af året 1.009 borgere mere i kommunen.

Samtidig vil vi også være kendt som en egn, man har lyst til at besøge.

Derfor satser vi bevidst på at understøtte gode initiativer, ligesom vi arbejder aktivt for at tiltrække de store events, der er med til at sætte kommunen på landkortet – ja nogle gange sågar på verdenskortet. I 2008 gav det blandt andet genlyd, da Herning var vært for et vellykket EM i badminton, og fremover kan borgere og gæster forvente sig flere af de helt store begivenheder indenfor blandt andet idræt og musik.

Denne årsberetning har til formål at give kommunens borgere et overordnet indtryk af Herning Kommunes økonomiske virksomhed og indsatsområder.

Herudover skal årsberetningen give mulighed for indsigt i, hvordan ressourcerne på de forskellige områder er blevet anvendt i regnskabsåret 2008.

Interesserede borgere kan få yderligere information om enkeltheder i regnskabet ved at kontakte kommunens afdeling for Koncern Økonomi.

Årsberetningen vil sammen med kommunens øvrige planer mv. være tilgængelig på www.herning.dk

God læselyst!

Med venlig hilsen

Lars Krarup (V)
Borgmester

Generelle bemærkninger til regnskab 2008

Kommunernes økonomi 2008

Regeringen og KL indgik den 10. juni 2007 aftale om kommunernes økonomi i 2008.

Som led i kommunalreformen overtog kommunerne i 2007 en række opgaver fra de nedlagte amter. Med afsæt heri har regeringen og KL drøftet de økonomiske rammer for kommunerne i 2008. Der er enighed om, at der med aftalen for 2008 er skabt grundlag for, at kommunerne under ét kan videreføre det nuværende opgaveniveau inklusive overtagne opgaver.

Der er samtidig enighed om, at kommunerne i det kommende år vil udnytte de muligheder for større effektivitet og kvalitet, der har været blandt målene for kommunalreformen.

Regeringen og KL blev i aftalen om kommunernes økonomi for 2007 enige om hovedprincipperne for den fremtidige dialog, hvor styringsrelationer mellem staten og kommunerne i højere grad fokuseres på styring ved opstilling af mål og økonomiske rammer frem for regulering af processerne i opgaveløsningen. Det vil bidrage til at skabe rum for lokale løsninger og understøtter en effektiv opgavevaretagelse og ressourceanvendelse.

I forlængelse af sidste års aftale er regeringen og KL nået til enighed om en række principper for decentral styring. Det indebærer blandt andet en klar politisk ansvarsfordeling for opgaveløsningen, frihed for den enkelte kommune og på institutioner til at tilrettelægge arbejdet inden for politisk fastsatte rammer, et decentralt driftsansvar og regelforenkling.

I forlængelse af økonomiaftalen fra 2006 og arbejdet med kvalitetsreformen har regeringen og KL opnået enighed om en række principper for god decentral styring.

Kommunalreformen har styrket kommunerne og skabt nye vilkår og behov for styring. Regeringen og KL er enige om, at principperne for decentral styring sætter rammerne for en klarere samarbejdsmodel mellem stat og kommuner og tydeliggør ansvarsdelingen. Principperne anvendes med respekt for gældende lovgivning, således at regler

om sikring af borgernes rettigheder og retssikkerhed fortsat udgør grundlæggende vilkår for samarbejdet.

Principperne skal herudover understøtte kvalitet og effektivitet i opgavevaretagelsen i de decentrale institutioner. De skal sikre gennemsigtighed, så ansvaret for serviceniveau og prioriteringer synliggøres, og indsats og resultater af arbejdet fremstår klart for borgerne.

Regeringen og KL er enige om, at en stærk decentral offentlig sektor sikrer mest kvalitet for penge. Opgaveløsningen kan tilpasses borgernes lokale præferencer, og indsigt i de lokale forhold skaber mulighed for effektiv prioritering. Det betyder også, at serviceniveauet på de enkelte velfærdsområder inden for lovgivningens rammer kan være forskelligt kommunerne imellem.

Principperne for decentral styring udgør et klarere grundlag for opgavevaretagelsen i de decentrale kommunale institutioner. Institutionerne står helt centralt som primær producent af den borgernære offentlige service på en lang række områder. Inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen sætter, skal institutionslederne derfor både have ledelsesrum og rum til nytænkning og styres på resultaterne.

Dansk økonomi befinder sig i en højkonjunktur med høj økonomisk vækst og en historisk lav ledighed. Regeringen tilkendegiver på den baggrund, at der er behov for tilbageholdenhed i både de offentlige drifts- og anlægsudgifter.

Regeringen og KL er enige om at tillægge det afgørende betydning, at den indgåede aftale realiseres således, at de kommunale udgifter i 2008 både i budgetterne og regnskaberne ligger inden for rammerne af aftalen. Dette forudsætter, at kommunerne budgetterer i overensstemmelse med det aftalte og generelt undgår tillægsbevillinger, som ikke er finansieret ved omprioriteringer.

Regnskabsresultat

Den ordinære driftsvirksomhed udviser et overskud på 158,8 mio. kr.

I forhold til det korrigerede budget er der en forbedring på 87,5 mio. kr., som primært kan henføres til forskydninger på serviceområderne Folke- og Ungdomsskoler, Sundhed, Administration samt Renteindtægter.

Anlægsudgifterne udgør 263,1 mio. kr. mod forventet 370,3 mio. kr. Mindreforbruget på 107,2 mio. kr., som er en tidsmæssig forskydning (jf. note 5 overføres beløbet til 2009 eller senere), vedrører primært serviceområderne Kommunale ejendomme, Trafik, Folke- og Ungdomsskoler, Ældre samt Administration. Vedrørende bygge- modning har der været indtægter for 59,8 mio. kr. og udgifter for 99,2 mio. kr., hvilket forøger kommunens udlæg på området med i alt 39,4 mio. kr. (jf. note 7).

Resultatet af det skattefinansierede område viser herefter et underskud på 200,8 mio. kr., som samlet set dog er 187,5 mio. kr. bedre end det korrigerede budget, hvor der var forventet et underskud på 388,3 mio. kr.

Af anlægsudgifterne på 263,1 mio. kr. vedrører 2,0 mio. kr. ældreboliger, Lindegården. Heraf er 91%, eller i alt 1,8 mio. kr., forlods udlagt af kassebeholdningen mod forrentning. Dette udlæg lånefinansieres i 2009 eller senere.

16,6 mio. kr. vedrører Søglimt, 9,2 mio. kr. er udgifter vedrørende Vesterled, mens der er en udgift på 3,9 mio. kr. vedr. Bofællesskabet Lindegårdsvej samt 18,9 mio. kr., som er brugt på Birketoft i Aulum. Disse 4 anlægsarbejder er lånefinansieret i 2008.

Driftsregnskabet for spildevandsområdet og renovationsordningen har givet et overskud på 55,5 mio. kr. Anlægsudgifterne udgør i alt 21,4 mio. kr.

Anlægsinvesteringer betales over en årrække af forbrugerne over taksterne. Resultatet af det takstfinansierede område viser herefter et samlet overskud på 34,1 mio. kr.

Det samlede regnskabsresultat for det skatte- og takstfinansierede område viser et underskud på i alt 166,7 mio. kr. mod et forventet underskud på 404,5 mio. kr.

Likviditetens udvikling

Årsbudgettet blev vedtaget med et kasseforbrug på 11,6 mio. kr.

I 2008 blev der givet tillægsbevillinger på netto 283,7 mio. kr. i udgift, som fordeler sig således:

<u>Skattefinansieret område</u>	Mio. kr.
Driftsudgifter	140,6
Anlægsudgifter	233,3
Renter	-11,0
Finansiering mv.	<u>-86,5</u>
I alt yderligere udgifter	276,4
 <u>Takstfinansieret område</u>	
Driftsudgifter	0,0
Anlægsudgifter	<u>7,3</u>
I alt yderligere udgifter	<u>7,3</u>
 I alt	<u><u>283,7</u></u>

Kassebeholdningen (incl. obligationer)

Kassebeholdningen er i løbet af 2008 blevet formindsket med 91,0 mio. kr. til 233,7 mio. kr. ved udgangen af året. I forhold til det korrigerede budget er dette dog en forbedring på 204,3 mio. kr.

Af denne kassebeholdning vedrører en del udviklingsfonden samt statens andel af energihandlerne, som tilbagebetales i 2009.

Endvidere udgør beholdningen af deponerede beløb, aktier og obligationer 539,3 mio. kr. mod 620,6 mio. kr. ved årets begyndelse. Denne post indgår i de langfristede tilgodehavender og er primært deponeringer foretaget i forbindelse med energihandlerne.

Herning Kommunes nettogæld til det takstfinansierede område - spildevand, renovation og biomasse - udgør 37,9 mio. kr. ultimo regnskabsåret.

Aktier og andelsbeviser mv.

For ikke-noterede aktier og andre kapitalandele (andelsbeviser, indskudsbeviser o.lign.) foretages indregningen i kommunens regnskab efter den indre værdis metode opgjort i henhold til senest af lagte årsregnskab eller foreløbigt regnskab for de selskaber, som kommunen har kapitalandele i.

Et selskabs indre værdi er dets egenkapital. Metoden indebærer, at der i balancen skal indregnes en andel af selskabets indre værdi svarende til kommunens ejerandel. Indre værdis metode finder ligeledes anvendelse på ejerandele i fælleskommunale selskaber.

Nedenstående opgørelse er foretaget på baggrund af selskabernes årsregnskab for 2007:

Aktier, andelsbeviser og ejerandele	Ejerandel, %	Indre værdi, mio. kr.	Kommunens andel, mio. kr.
A/S Herning Hal-len	49,40	133,5	65,9
AFT 2005 A/S	0,03	35,0	0,0
Naturgas Midt/Nord I/S	1,17	126,9	1,5
Karup Lufthavn	27,98	19,3	5,4
MLK Vestjylland I/S	27,96	13,7	3,8
Innovatorium Herning A/S	3,76	12,0	0,5
EnergiGruppen Jylland A/S 1)	34,38	774,7	266,5
Carl-Henning Pedersen fond	100,00	3,6	3,6
I/S Østdeponi	35,76	117,1	41,9
L 90	2,62	78,2	2,0
A/S Sdr. Omme Plantage	0,16	36,5	0,1
Futopia 7400	40,00	0,5	0,2
Total			391,4

1) Af den anførte ejerandel er 30,7 mio. kr. deponeret og optræder på funktion 9.27

Befolkningsudvikling

Herning Kommunes befolkningstal er i løbet af 2008 vokset fra 84.208 til 85.217 indbyggere, hvilket er en vækst på 1.009 indbyggere.

Stigningen i befolkningstallet kan bl.a. henføres til en netto-indvandring til Herning Kommune i 2008 på 686 personer. Herudover dækker stigningen i indbyggertallet over forskydninger inden for de enkelte aldersgrupper.

Antal 0-6-årige og 7-16-årige ligger stabilt i 2008. Antal 17-25-årige er øget med 469 personer svarende til 5,3%.

Antal erhvervsaktive i aldersgruppen 26-59-årige er stabilt.

Der er kommet flere ældre i kommunen over 60 år. Antal 60-64-årige er øget med 142 personer svarende til 2,6%, og antal indbyggere over 65 år er øget med 398 personer, hvilket svarer til 3,3%.

Befolkningsudviklingen			
Alder	1.1.2008	1.1.2009	Ændring
0-6	7.552	7.512	-40
7-16	11.542	11.583	+41
17-25	8.832	9.301	+469
26-59	38.635	38.634	-1
60-64	5.422	5.564	+142
65-	12.225	12.623	+398
Alle	84.208	85.217	1.009

Personale

Hvert år skal personaleforbruget oplyses i regnskabet.

De seneste 3 år har det været som vist nedenfor:

Regnskabsår	Stillinger
2006	4.125
2007	6.528
2008	6.618

Den samlede lønsum har de seneste 3 år været følgende:

Regnskabsår	Lønsum (mio. kr.) - i årets priser -
2006	1.316,5
2007	2.183,5
2008	2.293,1

I forhold til det korrigerede årsbudget 2008 har der været en besparelse på ca. 9,5 mio. kr., som fordeles sig som følger:

Område	Mio. kr.
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	-4,2
Forsyningsvirksomheder	7,2
Trafik og infrastruktur	-0,5
Undervisning og kultur	25,8
Sundhedsområdet	0,7
Social- og Sundhedsvæsen	-43,9
Administration	24,4

Modtaget dagpengerefusion vedrørende barsel og sygdom er indregnet i lønsummen som en indtægt.

Refusionen de seneste 3 år fordeler sig således:

Regnskabsår	Refusion barsel - mio. kr. -	Refusion sygdom - mio. kr. -
2006	12,4	17,6
2007	20,2	28,8
2008	24,3	30,0

Kommunal indkomstskat - i årets priser -			
Regnskabsår	Udskrivningsgrundlag i mio. kr.	Udskrivningsprocent	Indkomstskat i mio. kr.
2007	10.343	24,86	2.572,8
2008	10.776	24,90	2.682,8

Udskrivningsgrundlaget

Det budgetterede udskrivningsgrundlag, der svarer til den samlede kommunale indkomstskat (efter personfradrag, ligningsmæssige fradrag mv.), skønnes at blive 10.776 mio. kr. i 2008.

Økonomi- og Erhvervsudvalget

Administration

Sekretariat og Erhverv varetager følgende opgaver for Økonomi og Erhvervsudvalget:

- Turisme
- Innovation- og ny teknologi
- Erhvervsservice og iværksætteri
- Udvikling af menneskelige ressourcer

Under turisme har kommunen ydet tilskud til VisitHerning og diverse projekter, blandt andet Green Belt, Sport 2007/2008 samt velkomstkuffert til tilflyttere.

Under Innovation og ny teknologi har kommunen støttet forsknings- og udviklingsaktiviteter på AU-HIH og TEK0. Samt videntre: Videntre for intelligente tekstiler, Udviklingscenter for træ- og møbler og HIRC (brintvidentre).

Kommunen har endvidere støttet Den Midt- og Vestjyske IT-satsning (IT-netværksagent og Alexandrafilial). Opstarten er dog udsat til 2009.

Under erhvervsservice og iværksætteri har kommunen støttet 4 erhvervsråd/foreninger, og hermed blandt andet sikret individuelle vejledninger til iværksættere og virksomheder, kurser m.m. Endvidere er det her, kommunen medfinansierer Central Denmark EU-Office.

Under udvikling af menneskelige ressourcer har kommunen støttet projekt kontaktmæglere og Open Regions. Sidstnævnte er udsat. Endvidere har kommunen finansieret en messestand på uddannelsesmesse under andre tilskud.

VisitHerning - Turistinformation, Torvet i Herning

Teknik og Miljø

Kommunale ejendomme

Herning Kommune har generelt i 2008 udført større vedligeholdelsesopgaver på mange af kommunens bygninger. Der er f.eks. sket udskiftning af vinduer og køkkener i diverse udlejningsejendomme. Derudover er der udført større vedligeholdelsesopgaver på flere af kommunens skoler. F.eks. er der sket udskiftning/renovering af tag på Sønder Felding Skole, udskiftning af vinduer på Holtbjergskolen, Vinding og Aulum skoler samt renovering af Sunds og Haderup skoler og Herningsholmskolen.

Administrationsbygninger

Administrationen ved Herning Kommune blev allerede i januar 2007 samlet i de fælles administrationsbygninger i Herning by (Rådhuset, Torvet samt Enghavevej).

Fremtiden for det gamle Rådhus i Aulum er endnu ikke helt afklaret. Bygningerne bruges i øjeblikket af Dagplejen, Aktivitet og Pleje samt til forskellige mødeaktiviteter. Rådhuset i Kibæk er nu færdigombygget. Kælderen bruges af Aktivitet og Pleje og Dagplejen, mens stueetagen er blevet til et nyt og moderne bibliotek, og en af sidefløjene er ombygget til lægehus. Rådhuset i Vildbjerg er solgt til et privat byggefirma, som har planer om at lave et iværksætterhus.

Grønne områder

Miljø- og naturformidling

Erhvervslivet og borgerne er blevet inddraget i at skabe fokus på klima og en klimaplan for Herning Kommune. Klimanetværk Herning deltog i Climate Camp, der bl.a. præsenterede en kortlægning af kommunens bidrag til drivhusgasserne. "Vi cykler på arbejde", Klimauge og Grøn Inspirationsdag for daginstitutioner er andre eksempler på den omfattende klimaindsats, der videreføres i 2009.

Naturvejledere har stået for talrige ture og også inspireret daginstitutioner i arbejdet med at opnå Grøn Spire-flag.

Borgerne har fået bedre adgang til information om naturoplevelser: Hjemmesiden er udbygget og vil fortsat stå centralt i formidlingen. Der er lavet et

samlet friluftskort, "Oplevelser i det fri", og der er udgivet opdaterede foldere for de mest benyttede udflugtsmål. Endelig er informationstavlerne ude ved udflugtsmålene revideret.

Green Cities-samarbejdet (Dogme 2000)

Herning Kommune har formandskabet og sekretariatsopgaven 2008/09. Et nyt, fælles Green Cities-dokument har været udgangspunkt for erfaringsudveksling i arbejdsgrupper og konferencer for de 8 kommuner med over 1 mio. indbyggere.

Herning Kommune overtager formandskabet i Green Cities samarbejdet

Pleje af planter, dyr og natur

I forlængelse af kommunens tilslutning til biodiversitetskonventionen har to lokaliteter for ulvefod fået nænsom pleje, 6 vandhuller er kommet til som levested for padden, og der er samlet viden om paddernes forekomst ved ca. 100 vandhuller.

Der er arbejdet på at fastholde ådale, enge, moser og heder som lysåbne levesteder med nye aftaler

om afgræsning og tilgang af nye arealer bl.a. ved Troldtoft Krat og Præstbjerg. Rydning af opvækst og anden naturpleje er foretaget bl.a. i Knudmosen, ved Hjøllund Mose, i mosen i Skov Olesens plantage og på ca. 140 ha hede.

Ved siden af den almindelige vedligeholdelse af vandløb og rensning af okkerbassiner er forholdene forbedret bl.a. ved genslyngning af 1,5 km af Hammerum Bæk. I Vegen Å er udlagt 150 m³ gydegrus og kampesten til forbedring af forholdene for ørred.

Som led i et nyt EU-udbud af vedligeholdelsen er der nu et opdateret, samlet materiale om vandløbene i kommunen, hvor borgerne via hjemmesiden kan følge med i vedligeholdelsen.

Også for skovene er der sideløbende med den almindelige drift arbejdet på at skabe bedre overblik. Der er indsamlet data bl.a. til nye skovkort og oplysninger om arealernes biologiske indhold. Dette forarbejde vil føre frem til certificering af skovdriften i 2009.

Nationalpark Skjern Å

Herning Kommune har deltaget i planlægning og afvikling af forårets nationalparkdag. Kommunens indsats her og på anden vis har medvirket til, at miljøministeren har igangsat udarbejdelse af lovgrundlaget for nationalparken.

Nationalpark Skjern Å

Friluftsliv og kulturmiljøer

Der er lagt vægt på at fastholde kvaliteten af de eksisterende tilbud til friluftslivet. Præstbjerg Naturcenter har med sine 60.000 besøgende alene i udstillingsbygningen fået særlig opmærksomhed. Der er åbnet for gratis fiskeri på 15 pladser, hvor kommunen er bred-ejer og givet bedre forhold ved kanopladserne i Hodsager og Yllebjerg og for badning og sejlads ved Sunds Sø. I samarbejde med

borgerne er der renoveret stier bl.a. ved Abildå Brunkulsleje og ved Arnborg, og en ny overnatningsplads er kommet til ved Birkedam.

Et projekt for opgradering af udstilling og faciliteter i Løvbakkerne har fået tilsagn om medfinansiering på 1,9 mio. kr. Projektet afventer tilretninger i forhold til Holingprojektet.

Miljøtilsyn og vandløb

2008 er et år, som har været præget af en stor indsats for at få behandlet ansøgninger om miljøgodkendelse af landbrug, virksomheder og spildevandstilladelser og få reduceret antallet af ubehandlede ansøgninger. Dette er en opgave, der også er anvendt eksterne rådgivere til.

Året har været kendetegnet ved et stærkt forøget antal ansøgninger om tilladelse til jordvarmeanlæg til behandling. På energiområdet skal nævnes, at der i 2008 er gjort en stor indsats for at udarbejde klimaplan inklusiv varmeplan for Herning Kommune.

Endvidere er der i 2008 udarbejdet en plan for håndtering af akut forurening samt påbegyndt udarbejdelse af ny spildevandsplan for Herning Kommune.

Arbejdet med store projekter som eksempelvis Futopia har også præget 2008.

Pr. 1. januar 2008 er samtlige byzoner klassificeret som områder, hvor jorden kan være lettere forurenet og alle jordpartier større end 1 m³, som ønskes flyttet bort fra en ejendom, skal undersøges for forurenende stoffer og flytningen anmeldes til kommunen. På baggrund af forvaltningens viden om større sammenhængende område i byzone, som ikke er lettere forurenet, er der udarbejdet et regulativ, der undtager området for klassificeringen og dermed kravet om dyre laboratorieanalyser.

På vandløbsområdet er vedligeholdelsen udbudt for en fire-årig periode. HedeDanmark vandt licitationen, og året har båret præg af, at en ny entreprenør skal starte op på vedligeholdelsen af i alt 850 km vandløb. I forbindelse med udarbejdelse af udbudsmaterialet til vandløbsvedligeholdelsen er alle vandløbsregulativer lagt ud på kommunens hjemmeside.

Spildevand

2008 har også været et travlt år for kloakforsyningen. Der har været godt gang i såvel byggemodninger som fornyelsen af kommunens kloakker og renseanlæg.

Begivenheder i årets løb

Gennemførelse af 1. etape af Golfbaneprojektet, som skal medvirke til at reducere oversvømmelsesproblemerne i området øst for Herning. Etappen omfatter omlægning af vandløb og etablering af et regnvandsbassin. I 2009 gennemføres 2. etape, som omfatter endnu et regnvandsbassin og etablering af 2 store afskærende ledninger, som skal sikre mod overløb fra kloakkerne under skybrud.

Kommunens største overløbsbygværk "Teglværksgrøften" ved Holstebrovej er blevet renoveret med ny mekanisk rist og afløbsstyring. Det gamle mekaniske ristanlæg var Danmarks mest moderne, da det blev indviet for 30 år siden, men nu var det nedslidt.

Ved Skærbæk har der været en række sprængninger af trykledningen fra Arnborg. Der er derfor anlagt en ny trykledning. Ledningen er anlagt uden opgravning ved "styret underboring" under Fjederholt Å, Skærbæk By og skovområdet.

På Herning Renseanlæg står forklaringstankene som næsten nye med totalrenoverede skraberbroer og installationer. Tankene udgør den ældste del af renseanlægget, hvor installationerne har holdt i 27 år.

Der er i 2008 indført en obligatorisk tømningssordning for de 4.800 ejendomme, der ikke er tilsluttet offentlig kloak. Ejendommene skal af miljømæssige hensyn have tømt septiktanken for slam en gang årligt. Der er frit valg, om man vil benytte sig af kommunens entreprenør eller en anden godkendt entreprenør til opgaven.

Renovationsområdet

På det overordnede plan er der arbejdet med udbygning af forbrændingskapaciteten gennem L 90 og etablering af nyt deponisamarbejde, der har resulteret i dannelsen af selskabet Deponi.Net.

På dagrenovationsområdet er alle beholdere nu registreret med chips, så udførte tømninger og vejninger opdateres elektronisk, og afregning af tømningerne efterfølgende kan ske på dette grundlag.

De digitale selvbetjeningsløsninger med bestillinger og tømninger er forbedret og udbygget på en række punkter, så borgerne nu kan få direkte besked tilsendt på sms eller mail om manglende tømning samt forskydning af tømningsskemaer og lignende. 45% af det samlede antal bestillinger på afhentning af storskrald sker på nettet ved selvbetjening, hvilket må siges at være en høj succesrate.

Der er udarbejdet nyt data-indberetningssystem for mængder og priser på affaldsstrømmene, der håndteres af Genbrug og Affald på de enkelte lokaliteter.

Afdelingen har indkøbt nyt telefonsystem, så borgerbetjeningen på Den Grønne Linie er forbedret væsentligt.

For at forbedre kvaliteten og øge mængden af papir til genbrug, er der gennemført en koncentreret informationsindsats. Der er informeret gennem pressen, udsendt information og mærkater til alle ejendomme samt sat reklamer på en del af renovationsvognene. Sidstnævnte kampagne omfatter også andre udvalgte fokusområder, såsom storskraldsordningen og friholdelse af adgangsveje ved grenklipping, der er et stort problem.

I Vildbjerg er genbrugspladsens asfaltarealer blevet udvidet, og på Nederkærgård i Herning er der udført mindre belægningsarbejder samt etableret en ny trægård. Sidstnævnte har minimeret kørsel og øget kvaliteten af træ til genbrug. Fornyelse af miljøgodkendelserne på 4 genbrugspladser afsluttes primo 2009. Der er udarbejdet projektforslag og købt jord til 2 nye pladser i henholdsvis Sørvad og Ørnvej.

Trafik

Anlæg

Motortrafikvejen - rute 15 syd om Snebjerg - samt Dr. Boulevards forlængelse fra Ellevænget og frem til den nye motortrafikvej åbnede for trafik den 23. juni 2008. Hermed er anlæggelsen af det nye motorvejs-/motortrafikvejsnet i Herning Kommune færdiggjort.

Trehøjevej er sideudvidet og forstærket ved Ørnhøj, og der er etableret en ny cykelsti mellem Studsgård og Snebjerg.

Parkeringsituationen omkring Regionshospitalet i Herning er søgt forbedret ved at etablere 200 nye midlertidige parkeringspladser på Markedspladsen.

I Vildbjerg er der etableret et nyt torv, og Citypassagen i Herning er ombygget med granitbelægning.

Etableringen af en 3-etagers p-kælder på Nørregades parkeringsplads er påbegyndt og forventes åbnet i foråret 2009. Der bliver tale om offentlig parkering på de 2 øverste dæk, mens det nederste dæk bliver til privat parkering.

Drift

Der er gennemført vedligeholdelsesarbejder på det ca. 2.000 km lange kommunale vejnet samt på stier og pladser i henhold til de fastlagte servicemål.

Kollektiv trafik

Under byggeriet på Nørregades parkeringsplads var Smedegade lukket, hvilket betød, at der udkom en omkørselskøreplan for bybusserne fra april 2008.

Region Midtjylland udmeldte effektivisering og modernisering af det regionale rutenet. Det udmøntes i en besparelse på de mindst belagte ture i den kommende køreplan, som træder i kraft den 28. juni 2009.

Byplanudvalget

Kommuneplanen

Den første kommuneplan for den pr. 1. januar 2007 sammenlagte Herning Kommune er blevet udarbejdet i løbet af 2007/2008. Kommuneplan 2009-2020 blev vedtaget af Byrådet i november måned 2008. Forud for vedtagelsen blev der i perioden fra den 5. maj til den 30. juni 2008 gennemført en offentlig høring af forslaget til kommuneplan. I høringsperioden blev der afholdt syv borgermøder rundt om i kommunens lokalområder.

Med den nye kommuneplan foreligger der en samlet planlægning til afløsning af de fire "gamle" kommuneplaner. Gennemførelsen af kommunalreformen har medført, at Herning Kommune har overtaget en lang række opgaver, som tidligere lå hos amtet. Den nye planlov stiller bl.a. krav om, at kommuneplanen behandler en række emner, som ikke var med i de gamle kommuneplaner. Det drejer sig først og fremmest om forhold i forbindelse med det åbne land.

Kommuneplan 2009-2020 sætter fokus på tre temaer i kommuneplanlægningen: Herning som regionalt kraftcenter, det fremtidige bymønster, og udviklingen i landdistrikterne. Kommuneplanen fastlægger rammer for kommunens øvrige planlægning herunder lokalplanlægningen.

Herning Kommuneplan 2009-2020 er tilgængelig på kommunens hjemmeside - www.herning.dk

Byfornyelse

Et politisk årsmål har i 2008 været at gennemføre områdefornyelse i Kibæk og Sdr. Felding i overensstemmelse med den udmeldte udgiftsramme fra Velfærdsministeriet og det kommende budget. Gennemførelsen skulle ske ved igangsætning af særligt udpegede projekter og planer med størst mulig inddragelse af alle relevante interessenter i planlægning og gennemførelse.

I februar 2008 er programmerne for områdefornyelsesprojekterne i Kibæk og Sdr. Felding blevet godkendt af Velfærdsministeriet. I løbet af forår og sommer er alle delprojekter blevet konkretiseret og skitseret i tæt samarbejde med de to byers kontaktudvalg. I løbet af efteråret er der blevet projekteret og udarbejdet udbudsmateriale. Udbudsmaterialet blev sendt ud i december 2008, og med henblik på at afholde licitation d. 27. januar 2009 og påbegynde udførelse tidligt forår 2009.

Grønne områder og naturpladser

Natur og grønne områder varetager følgende opgaver over for Byplanudvalget:

- Udvikling, anlæg og drift af grønne områder i byzone
- Udvikling, anlæg og drift af legepladser, kolonihaver og drift af kommunens campingplads
- Udvikling, anlæg og drift samt rekreativ udnyttelse af kommunens bynære søer

De bynære grønne arealer spænder bredt fra Jens Jensens Anlæg i Haderup til legepladser, grønne kiler, motionsstier, træer, beplantninger og belægningspladser.

Opgaven har i 2008 fortsat været meget præget af at serviceharmonisere det kommunale tilbud i de 4 sammenlagte kommuner i respekt for de nye økonomiske rammer.

Året har med baggrund i den økonomiske situation været uden nye anlægsopgaver. Årsagen har været voldsomt stigende ejendomsskatteudgifter samt ekstraordinære udgifter som følge af kommunens overtagelse af Herning Campingplads.

Herning Campingplads har pr. 1. juli fået ny midlertidig forpagter. Campingpladsen sendes i nyt udbud i foråret 2009 med henblik på at finde en ny forpagter i en 3-årig periode, frem til planlagt campingplads ved Fuglsang Sø kan stå færdig.

Det ene af kommunens to nye toiletter ved Fuglsang Sø er ikke blevet erstattet efter groft hærværk, hvor toiletbygningen blev bortsprængt.

Arbejdet har bl.a. været koncentreret om arbejdet med at få moderniseret BUM (Bestille Udfører-Modellen) med henblik på at få smidiggjort samarbejdet mellem DRIFT og Natur og grønne områder. Oplægget til ny samarbejdsmodel forventes at kunne forelægges til politisk behandling i april/maj 2009.

Natur og grønne områder har herudover bidraget aktivt i en række større planlægningsopgaver i tilknytning til Futopia7400-projektet/Holing og de mange løbende lokalplan- og byggemodningsopgaver m.m.

Klipning af hæk - De geometriske haver i Birk.

Natur og grønne områder har i 2008 arbejdet med indfrielse af otte forskellige politiske årsmål, hvoraf resultatkravene er helt eller delvist indfriet for de seks af målene. To af målene er ikke nået, hvilket er begrundet i manglende økonomisk råderum. Det drejer sig dels om videreudvikling med hensyn til at skabe gode og let tilgængelige samlings- og mødesteder for børn og unge i det fri, og dels om at gennemføre en indsats med sigte på at fastholde en langsigtet værdi af byernes ældre parkområder.

Blandt de seks politiske årsmål, hvor resultatkrave-

ne er blevet indfriet, er et mål om at videreudvikle et samarbejde med lokalområderne om en politik for parker og grønne områder, der sikrer god tilgængelighed og gode opholds- og aktivitetsmuligheder også for friluftslivet i byens grønne områder. Dette skulle søges sikret ved at etablere nyanlæg og ved renovering af grønne områder i et tæt samarbejde med brugerne. Der er i 2008 etableret et tæt samarbejde med borgerforeningerne i Aulum og Haderup med hovedvægten lagt på fremtidig udvikling og modernisering af byernes eksisterende grønne anlæg: Aulum Bypark, Jens Jensens Anlæg. Desuden har kommunen bidraget til projekter i Lund Mølleparken ved Gudenåvej, Arnborg anlæg, Fasterholt samt byfornyelsesprojekterne i Kibæk og Sdr. Felding.

Herudover skal nævnes et årsmål om at medvirke til fastholdelse og forbedring af en grøn profil for bymidten i Herning, hvilket er sket ved at indgå i en helhedsorienteret planlægning omkring implementering af grønne tiltag i en samlet renoveringsplan for Herning midtby. Konkret er der i 2008 foretaget nyplantninger i Skolegade samt hovedrenovering af beplantningerne omkring Markedspladsen.

Endelig skal fremhæves et årsmål vedrørende opstart på udvikling af bynære skove i et samarbejde med Planafdelingen og Byggemodningsafdelingen. Etableringen af nye bynære skove søges inddraget i EU-projekt omkring kommende landskabslaboratorium. EU-ansøgningen er fremsendt i marts 2009 vedrørende compactGREEN-EU projektet om bynær skov og landskabslaboratorium.

Avnbøgkegler - Mindeparken i Herning.

Børne- og Familieudvalget

Dagtilbud for børn

Dagtilbud for børn står for pasning af ca. 10.000 børn i dagpleje, daginstitutioner og klubber. Der er 83 selvejende og kommunale daginstitutioner, SFO'er og 1 privat institution, 1 puljeinstitution og 430 dagplejere, der har kontrakt med Herning Kommune.

Visionerne for området er følgende:

- Rummelighed og inklusion
- Kontinuitet
- Tværfaglighed

Udgangspunktet er accept af og respekt for barnet, den unges og familiernes forskellighed. Den enkeltes integritet skal respekteres, og retten til lige muligheder skal accepteres.

Pasningsgaranti

Der blev indført *distriktsbaseret* pasningsgaranti i Herning Kommune 1. januar 2008. Det har været en stor udfordring at etablere et tilstrækkeligt antal pladser i de 13 pasningsdistrikter, men det er lykkedes. Det er en særlig udfordring at opfylde pladsbehovene for de 0-2 årige, fordi behovet for pladser konstant ændres. Selv om befolkningsprognosen viser et svagt faldende børnetal, er efterspørgslen efter pladser stigende. En stadig større andel af børnene passes i kommunale dagtilbud.

For bedre at følge udviklingen er der indført et IT-baseret analyse- og styringsværktøj, som muliggør tilpasninger af kapaciteten på kort sigt. Samtidig er der indtil videre foretaget grundige områdeanalyser og lavet udviklingsplaner for tre pasningsdistrikter.

Pædagogiske læreplaner

Dagtilbudslovens krav om, at alle dagtilbud skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og børn i aldersgruppen 3 år til barnets skolegang, er blevet implementeret i alle dagtilbud. Til dokumentation og evaluering af den pædagogiske læreplans 6 temaer, har dagtilbuddene anvendt en standardiseret skabelon, en såkaldt SMTTE-model, som beskriver en systematisk og dynamisk værdisætning. Forældrebestyrelserne skal inddrages i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgning af den pædagogiske læreplan.

Der har i årets løb specielt været fokus og evalueret på læreplanstemaet krop og bevægelse.

Pædagogisk udvikling

Dagtilbuddene har arbejdet med den pædagogiske udvikling og har specielt i år bidraget til, at børnene oplever glæde ved, accept af og forståelse for deres krop og oplever glæden ved at være i bevægelse. De har medvirket til, at børnenes fysiske sundhed fremmes, med fokus på bl.a. kost, ernæring, hygiejne og bevægelse. Børnene har fået mulighed for at tilegne sig den fysiske, kulturelle og sociale omverden.

Anlæg

Der er i 2008 igangsat en række mindre udbygninger og tilpasninger af institutioner, som har været medvirkende til at sikre et tilstrækkeligt antal pladser. Ændringerne er i de fleste tilfælde gennemført inden for de eksisterende bygningsmæssige rammer, men der er også sket mindre tilbygninger og etableret pavillonløsninger.

Folke- og Ungdomsskoler

Bygninger og fysiske læringsmiljøer, herunder bygningsrenovering og indretning

I 2008 har læringsmiljøerne på skolerne været i fokus. Af skolernes kvalitetsrapporter fremgår det, hvordan de på forskellig vis har arbejdet med læringsmiljøet ud fra den enkelte skoles behov og ønsker. Der er 13 skoler, der har arbejdet målrettet med Sundhed og Bevægelse. 9 af kommunens skoler har taget initiativer mod antimobning, hvor elevernes sociale relationer kom i fokus. Hertil kommer 4 skoler, der via arbejdet med Natur/teknik og naturfaglige kulturer i folkeskolen har sat de naturvidenskabelige fag i centrum.

I Herning Kommune har 2 skoler påbegyndt arbejdet med PALS - Positiv Adfærd i Læring og Samspil. Endelig arbejder flere skoler med læringsstile, de mange intelligenser og anerkendende pædagogik. I Herning Kommune har skolerne fokus på de evidensbaserede læringsmiljøer.

8 skoler er sammen med det lokale erhvervsliv gået ind i et samarbejde om at skabe innovative læringsmiljøer.

Der arbejdes allerede med innovation og kreativitet i folkeskolen bl.a. via FIRST LEGO League, der

er en robotkonkurrence for børn mellem 10 og 16 år. I dette projekt er der fokus på aktuelle naturvidenskabelige emner. Her udfordres eleverne til at være både kreative og innovative i opgaveløsningen. Eleverne bliver i projektet udfordret både teoretisk, teknisk samt i at programmere en robot til at løse nogle forudbestemte opgaver.

På Hammerum skole er der i et samarbejde mellem Ungdomsskolen og Hammerum Skole etableret et undervisningstilbud "Holmen" for elever mellem 13 og 17 år, der af forskellige årsager er marginaliserede. Disse unge er af forskellige årsager droppet ud af folkeskoler, efterskoler, friskoler eller opholdssteder og nogle af dem har haft begyndende psykiatriske problemer. "Holmen" har skabt et frirum for den gruppe elever, så de igen kan komme i et læringsmiljø, der giver både faglige og sociale kompetencer.

Kvalitetsudvikling og dokumentation - videndeling og læring

Arbejdet med evalueringskulturen er blevet påvirket af 2 ministerielle beslutninger, som drejer sig om indførelsen af elevplaner og kvalitetsrapporter. Alle skoler har arbejdet med og udviklet elevplaner. Elevplanerne udleveres - afhængig af den enkelte skoles beslutning - en eller to gange årligt til forældrene.

Elevplanen er på de fleste skoler et elektronisk dokument.

Kvalitetsrapporten indføres i skolevæsenet over en periode på 3 år.

1. udgave af kvalitetsrapporten var klar til Byrådets behandling medio oktober 2007, og 2. udgave af kvalitetsrapporten blev behandlet i Byrådet medio oktober 2008. Efter Byrådets behandling af kvalitetsrapportens 2. udgave afholdt Børne- og Familieudvalget et dialogmøde med skolernes bestyrelsesformænd og skoleledere, hvor det overordnede emne var: Folkeskolens udvikling.

Alle Hernings skoler har i 2. udgave af kvalitetsrapporten beskrevet, hvordan evalueringen foregår på alle niveauer i skolen.

Skolernes kvalitetsrapporter kan læses på skolernes hjemmesider.

I perioden 2007-2009 har Herning Kommune sammen med KL deltaget i et Partnerskab med 34 andre kommuner om Kvalitet i Folkeskolen.

Ved projektstart i september 2007 fik kommunerne lavet en måling i forhold til Partnerskabets indsatsområder, der er:

- Ledelse
- Evalueringskultur
- Faglighed og inklusion/specialpædagogisk bistand

Ved midtvejsevalueringen i 2008 viser målingen, at Hernings skoler har fremgang i forhold til evalueringskultur.

Samarbejdet med KL og de øvrige kommuner i Partnerskabet om Kvalitet i Folkeskolen har for Herning Kommunes skoler været meget givende. Partnerskabets indsatsområder er identiske med Herning Kommunes indsatsområder, så de udarbejdede statusrapporter, der giver et spejl af de enkelte skoler, giver et godt grundlag for skolernes værdidebat samt afsættet for skolernes fortsatte udvikling.

Statusrapporterne giver forvaltningsniveauet et godt værktøj som dialogredskab i samspil med skolernes kvalitetsrapporter.

IT-satsning med IT som et aktivt redskab til videndeling og læring

I 2008 blev alle skoler i Herning Kommune en del af IT-satsningen med IT som et aktivt redskab til videndeling og læring – Herning Kommunes store IT-satsning for alle elever i folkeskolen samt for alle lærere, der er ansat i Herning Kommune. Projektet blev igangsat i 2005.

I projektet bliver 3. årgang udstyret med en bærbar PC'er - 2 PC'er pr. 3 elever. Skolerne kan desuden selv lave tilkøb af PC'er, så den enkelte klasse kan øge antallet af PC'er.

De kommende 7. klasser i skoleåret 2009/10 er identiske med de "3. classes elever", der blev udstyret med de første bærbare PC'er i 2005. Disse PC'er skal nu udskiftes, så 7. klasse får nye PC'er, som de kan anvende, indtil de forlader folkeskolen.

Ved projektstart blev der etableret trådløst net overalt på skolerne, og der blev samtidig etableret hurtige internetforbindelser.

Alle lærerne i Herning Kommune er ligeledes udstyret med en bærbar PC'er, der bruges til planlægning og afvikling af undervisningssituationerne.

Kid - Smart er IT for børnehaveklassen.

På mange af vores skoler arbejder man i børnehaveklassen systematisk med IT - via IBM's produkt Kid - Smart. Dette produkt er udviklet til børn i børnehaveklassen samt de store børn i dagtilbud (flere daginstitutioner arbejder ligeledes med Kid - Smart).

Herning Kommune tror på nødvendigheden af, at børn lige fra indskolingen til de forlader folkeskolen må have IT-værktøjet til rådighed, så anvendelsen af IT for dem er en naturlig del af tilværelsen.

LIN samarbejdet (Landsbyskoler I Net) er et samarbejde mellem alle små skoler i Herning Kommune. I LIN har skolerne etableret et meget frugtbart samarbejde på tværs af alle landsbyskolerne. Samarbejdet udmøntes på alle skolens niveauer:

- Ledelsesniveau
- Lærerniveau
- Elevniveau

Samarbejdet foregår virtuelt samt via studiekredse og temadage.

Et eksempel på, hvordan eleverne arbejder på tværs af skolerne/i fællesskab skolerne imellem, kan man opleve i foråret 2009 i forbindelse med skolernes fælles emneuge med overskriften: Klima.

Den store satsning på brugen af IT-mediet i undervisningen og dermed den store faglige ekspertise på området giver nye samarbejdsrelationer. "Blicher er blevet digital" - overskrift fra Midtjyllands Avis - er et fornemt eksempel på, hvordan skoleafdelingen og museerne i fællesskab har udviklet et spændende og vedkommende undervisningsprogram for nutidens børn og unge.

Organisations- og ledelsesudvikling med sikring af faglighed, videndeling og efteruddannelse

Skolens ledere gennemfører ledergrunduddannelsen på COK i Grenå.

I 2008 deltog alle skolelederne i Herning Kommune i et diplommodul i Videns- og innovationsledelse, der af VIA specielt blev udviklet for skoleafdelingen i Herning Kommune.

Arbejdet med uddannelsesplanlægningen har i perioden været påvirket af, at ministeriet har stillet midler til rådighed til uddannelse af:

- Læsevejledere
- Linjefagsuddannelse i naturfag og matematik
- Vejledere inden for naturfag, engelsk og matematik

I forbindelse med dette efteruddannelsesprogram har Herning Kommune indtil videre fået uddannet:

- 16 læsevejledere
- 6 med linjefag i natur/teknik
- 7 med linjefag i matematik

I skolevæsenet tænkes der andre organisationsformer. Alle skoler er i forlængelse heraf i gang med udviklingen af selvstyreende teams, fleksible strukturer samt holddannelse.

Det traditionelle skolebibliotek er under forvandling. De elektroniske medier fylder mere og mere i skolernes læringsmiljøer. Denne udvikling er en medvirkende årsag til, at skolebibliotekerne omdannes til Pædagogiske Læringscentre, som bl.a. også varetager medievejlederfunktionen på skolerne.

Skoleanalyse

Kommissoriet for skoleanalysen i et 12-års perspektiv er udarbejdet.

Den omfattende analyseproces er i gang og forventes afsluttet i 2009.

Børn og Familie

Børne- og Familierådgivningen (BOF)

BOF har et samarbejde med de *evidensbaserede programmer*, som Herning Kommune har besluttet at indføre. På rådgivningsplanet (altså uden at der er tale om hjælpeforanstaltning efter Serviceloven) har man specielt samarbejdet med DUÅ (De Utrolige År), der henvender sig til børnefamilier med meget urolige børn i alderen 3-8 år.

Desuden PMT (Parent Management Training), der tilbyder individuel behandlings- og oplæringsmetode til familier med børn i alderen 4-12 år med adfærdsproblemer.

På foranstaltningsplanet - efter forudgående undersøgelse efter Servicelovens §50 - har BOF haft en del forløb for unge i MST (Multi Systemisk Terapi). Det drejer sig om unge, der er hårdt trængt af problemer.

På det seneste er BOF ved at implementere brugen af MTEC (Multifunctional Treatment Foster Care), som er en behandlingsmodel for unge i alderen 12-17 år, som har svære emotionelle og adfærdsmæssige problemer, evt. i form af kriminalitet. Og

så her vil der være tale om en foranstaltning efter Servicelovens §52.

Vedrørende unge med betydelige adfærdsmæssige problemer har der i 2008 vist sig et nyt symptom i form af de såkaldte "vilde piger". Antalsmæssigt er der ikke tale om noget stort problem, men dette sammen med flere eksempler på anbragte unges rømninger tilbage til Herning har inspireret til udvikling af en såkaldt "task force"-model, altså et forsøg på at være på forkant. Der er derfor gennemført såkaldte "torsdags-møder" hver 14. dag med repræsentation af centrale medarbejdere både internt og eksternt. Dette med henblik på hele tiden at være bedst muligt klædt på i forhold til "hvad der rører sig".

BOF har også arbejdet med udvikling af *samarbejdet i forhold til voksen-området* for derigennem at sikre så "sømfri" overgange som muligt for de unge, der ved det 18. år fortsat har stærkt brug for en socialfaglig støtte (bl.a. unge med funktionsevnedssættelse, psykisk sårbare unge, unge med psykiatrisk diagnose mv.).

Endelig har BOF arbejdet med fælles *erfaringsopsamling med Familiecentret/Nordlys* i forhold til de vanskelige sager med spædbørnsforældre med meget svag forældreevne.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)

2008 har i PPR været et begivenhedsrigt år, der har budt på en lang række organisatoriske tilpasninger og ændringer.

Der er etableret følgende faggrupper: Psykologer, Ergoterapeuter, Konsulenter, Pædagoger med Vejledningsopgaver, Pædagoger med Støtteopgaver og Talelærere.

En del af Psykologgruppen har i 2008 varetaget implementeringen af PALS (Positiv Adfærd i Læring og Samspil), som er et program, der arbejder med udvikling af læringsmiljøer i skoler. PPR's indsats i forbindelse med PALS skal ses som en aktiv, forebyggende indsats, der på sigt skal medvirke til at færre elever udskilles fra distriktsskolen, og som skal hjælpe skolerne til at arbejde med læringsmiljøet, således at trivselen blandt elever og lærere bedres.

Det blev i 2008 besluttet, at hele psykologfaggruppen uddannes til LP-vejledere, således at vi også i dette system kan bidrage til at læringsmiljøer i skolerne kan udvikle sig. LP står for Læringsmiljø

og Pædagogisk analyse, og der er også her tale om et område, som rummer et forebyggende element. Både PALS og LP er indsatser, som udføres i et tæt samarbejde med Skoleafdelingen.

Ergoterapeuterne har uddannelsesmæssigt haft et travlt år, idet de har arbejdet med en ret omfattende efteruddannelse med efterfølgende certificering.

Konsulentgruppen har spillet en stor rolle i forbindelse med en omfattende analyse af de specialpædagogiske tilbud på skoleområdet, en analyse, der har mundet ud i en rapport med forslag til den kommende struktur.

Talelærerne har gennemført en uddannelsesmæssig oprustning i forhold til stammeområdet. Man har desuden fortsat med at gennemføre en struktur, hvor den enkelte medarbejder har et distrikt, men desuden har mulighed for at specialisere sig i et område. 2008 bød også på et samarbejde med Dagtilbud, hvor faggruppen har undervist på en række kurser.

På et særligt område har PPR taget initiativ til et tværfagligt samarbejde, som går på tværs af flere forvaltninger - Hjerneskadeteamet. Med etableringen af dette team er Herning Kommune med blandt de første, der organiserer sig, således at mange faggrupper arbejder sammen om de særligt vanskelige sager på en måde, så brugerne får én indgang - én kontaktperson, som sørger for, at de rigtige faggrupper aktiveres og som står for kommunikationen med borgeren.

Sundhedsplejen

I 2008 har sundhedsplejen haft fokus på kerneydelserne med en generel forebyggende og sundhedsfremmende indsats, dels en individorienteret indsats, der retter sig mod alle børn, samt en særlig indsats, der specielt tager sigte på børn med særlige behov.

Kerneydelserne har været:

- Hjemmebesøg, mødregrupper og åbent husarrangementer til spæd- og småbørnsfamilier
- Sundhedsundersøgelser, -samtaler og undervisning af skolebørn
- Særlig indsats til børn/unge og familier med særlige behov

Af særlig tiltag i 2009 over for børn og familier med særlige behov er der etableret følgende:

- Mødregruppe/Åbent hus for forældre med for tidligt fødte børn

To sundhedsplejersker holder åbent hus for familier med præmature børn, dvs. børn født før uge 37. De mødes en gang hver måned centralt i Herning. I Danmark øges antallet af præmature børn og især antallet af ekstremt for tidligt fødte børn har en støt stigende kurve. Samtidig udskrives disse børn tidligere og tidligere fra hospitalet. Disse familier har nogle specielle behov og oplevelser omkring det at blive forældre. Forældrene visiteres til dette tilbud fra egen sundhedsplejerske.

- Mødregruppe/Åbent hus for unge mødre

To sundhedsplejersker holder åbent hus for unge mødre. De mødes en gang hver måned centralt i Herning. Der er meget stor spredning i alder på førstegangsfødende i dag. Mange mødre er omkring 30 år, når de føder deres første barn. Derfor kan man som ung mor, der er omkring de 20 år, føle sig meget ung og usikker og have brug for ligestillede at dele erfaringer med. Disse mødre visiteres til dette tilbud fra egen sundhedsplejerske.

- De Utrolige År, forældrekursus

To sundhedsplejersker er i 2008 blevet certificeret som gruppeledere i metoden De Utrolige År. Dette tilbud er et forældrekursus til forældre med børn i alderen 3-8 år, hvor forældrene styrkes og støttes i at udvikle gode samværsformer i familien. Det er målrettet familier, som oplever mange konflikter og dårlig stemning i samværet med deres børn.

Af andre særlige forhold skal nævnes at sundhedsplejen var ramt af strejke i 8 uger, og det derfor ikke var muligt at opretholde det serviceniveau, som ellers er vedtaget. Børnetallet for 0-årige var i 2008 1.052, et plus på 46 ift. prognosen og en stigning på 36 fra 2007.

Børn og Unge-lægerne

I 2008 har børn og unge-lægerne - som Sundhedsplejen - haft fokus på kerneydelserne:

- En generel forebyggende og sundhedsfremmende indsats

- En individorienteret indsats
- En særlig indsats overfor børn og unge med særlige behov

Kerneydelserne har været:

- Tilbud om lægeundersøgelse og -samtale i 1. klasse
- Lægeundersøgelse og -samtale i 9. klasse
- Lægeundersøgelse og -samtale i specialklasser og modtageklasser
- Særlig indsats til børn og unge med særlige behov

Særlige tiltag:

Børn og unge-lægerne har i flere år udfærdiget en trivsels-/sundhedprofil på alle elever i 9. klasse. I 2008 er denne profil blevet forbedret, så den bedre matcher - og kan sammenlignes med - lignende undersøgelser fra resten af landet. Endvidere er undersøgelsen blevet elektronisk, hvilket dels er tidsbesparende, da eleverne selv taster ind, og dels giver meget større muligheder for sammenligninger og "datafiltreringer". Trivselsundersøgelsen har vakt stor interesse hos flere samarbejdspartnere (skoler, SSP, AKT, Sundhedsafdeling m.fl.), og i flere tilfælde er der blevet iværksat en indsats som en direkte følge af oplysninger, som er kommet frem i undersøgelsen (f.eks. i klasser med mange rygere).

Det Kommunale Børn og Ungepsykiatriske team har eksisteret de sidste par år og har i 2008 haft faste møder ca. hver måned.

Teamet giver sparring til fagpersoner i kommunen, som er i tvivl om, hvorvidt et barn eller en ung har problemer inden for det psykiatriske felt. Det er således op til den enkelte fagperson at føre sagen videre i henhold til de forslag, der er fremkommet ved drøftelserne i teamet. Den eller de henvisende personer deltager selv i mødet og fremlægger sagen. En børn og unge-læge er koordinator for teamet, som i øvrigt består af en psykolog, en autisemekonsulent, en socialrådgiver samt en repræsentant fra børne-ungdomspsykiatrien.

Specialtilbud

2008, eller år 2 i Herning Kommune, har været præget af drift og udvikling, hvilket vil fremgå af nedenstående:

Driftssituationen

Specialtilbuds institutioner har i overvejende grad haft fuld belægning eller overbelægning i 2008, hvorved institutionerne har en stabil driftsøkonomi, jf. belægningsoversigten i 2008:

	Plads-norme-ring gns. 2008	Plads-belæg-ning 2008	Belæg-nings-procent 2008
Hobbitten	11,0	13,3	121,0
Lindegårds-skolen	27,7	27,9	100,4
Lindegårds-kollegiet, 12 pl. pr. 1/8 2008	5,0	3,8	75,8
Familiecenter Nordlys	10,0	14,5	145,4
Elevhjemmet for hørehæmmede	1,8	1,5	82,4
Hedebocentret, MST	10,0	7,1	70,7
Agerbo	32,0	33,0	103,1
Hedebocentret	26,3	29,6	112,9
Tjørringhus	22,0	27,2	123,6
Toften	26,0	29,1	112,1
Krisecentret, ekskl. børnepladser	5,0	3,9	77,8

Kontraktstyring

I 2008 har der i Specialtilbud været gennemført et projekt vedrørende udvikling af model for indførelse af kontraktstyring, og kontrakterne er trådt i kraft pr. 1. januar 2009.

Kontraktstyringsmodellen skal ses som en ud-møntning af Herning Kommunes overordnede mål- og rammestyringsmodel, og kontraktens mål- og evalueringsdel tager derfor afsæt i de vedtagne 4-årige og 1-årige politiske målsætninger. Formålet med kontraktstyringsmodellen er at styrke udviklingen af institutionernes ydelser i overensstemmelse med politikernes, brugernes og institutionernes intentioner.

Modellen er karakteriseret ved at være en dialog-model med fokus på udvikling samt en model med fokus på mål og evaluering af målene - i tråd med

Herning Kommunes satsning på arbejdet med "klare mål", jf. retningslinjerne fra projekt- og evalueringsenheden. Kontrakterne indgås mellem Børne- og Familieudvalget og den enkelte institution og kan tages op til drøftelse af én af parterne. Arbejdet med kontrakterne har krævet en stor arbejdsindsats fra de respektive institutioner og særligt for de selvejende institutioner, idet kontrakten erstatter de tidligere eksisterende driftsoverenskomster. Der er høje forventninger til, at dialogen vedr. de fastsatte mål kommer til at foregå parallelt til og tilpasset budgetlægningsprocessen i bestræbelserne på at sikre sammenhæng mellem økonomi og målsætninger! Den udviklede model for kontraktstyring afprøves i 2009 og 2010, hvorefter der sker en samlet evaluering af modellen i 2011.

Puljeprojekter

Specialtilbud har i 2008 lagt en stor indsats i en række eksternt finansierede projekter: "Psykologhjælpen", "Efterværn for voldsramte kvinder og børn", "Manderådgivningen" samt metodeudviklingsprojektet "Kvalificering af indsatsen for familier med børn med handicap" (KIFA).

Alle projekterne er kendetegnet ved at have fokus på udvikling af nye metoder samt af, at der via projektet foregår kompetenceudvikling af medarbejdere ved Specialtilbuds institutioner. Projekternes resultater søges anvendt til en øget vidensbaseret opgaveløsning. Alle projekterne evalueres og finansieres eksternt.

Multidimensional Treatment Foster Care (MTFC)

Kommunerne i Region Midtjylland, herunder Børne- og Familieafdelingen i Herning Kommune, har efterspurgt tilbud til udadreagerende unge, idet de eksisterende tilbud har haft svært ved at matche denne gruppes behov samtidig med, at der har været/er for få tilbud til målgruppen. På baggrund heraf har Herning Kommune sammen med Holstebro Kommune i samarbejde med Servicestyrelsen igangsat et projekt "Multidimensional Treatment Foster Care" (MTFC), der er et evidensbaseret tilbud målrettet udadreagerende unge mellem 12 og 18 år med alvorlige adfærdsproblemer og begyndende kriminell adfærd. MTFC-ydelsen er takstfinansieret og udbydes af Hedebocentret i et samarbejde med Familieplejekonsulenterne i Familiecentret.

Den unge anbringes i en særligt uddannet plejefamilie i op til 12 mdr., mens et team af behandlere følger den unge, familien og øvrige netværk.

Projektet er igangsat august 2008, og den første ung er visiteret til tilbuddet i december måned 2008. Tilbuddet forventes i løbet af 2009 at komme op på fuld belægning. Der følges op på resultaterne af behandlingen, og projektet evalueres i 2011.

Dokumentation

Med inspiration fra blandt andet Velfærdskommissionens arbejde har Specialtilbud sat fokus på dokumentation som redskab til kvalitetsudvikling via øget vidensbaseret af ydelserne. Dokumentationsprojektet har resulteret i en fælles begrebsforståelse udmøntet i et begrebspapir, der har dannet rammen for etablering af et dokumentationsnetværk, der "arbejder" i 2008 og 2009. I løbet af 2009 afprøves et IT-baseret dokumentationssystem med henblik på udrulning på alle institutioner i 2010.

Brugerinddragelse

I 2008 har Specialtilbud haft særlig fokus på brugerinddragelse - såvel inddragelse af primære som sekundære brugere. Der har været tale om brugerinddragelse af forskellig karakter i form af såvel brugerinddragelse, hvor brugeren udelukkende repræsenterer sig selv, som brugerinddragelse, hvor brugeren repræsenterer en større gruppe af brugere.

Formålet med inddragelsen har alt afhængig af ydelsen været forskellig, men har oftest drejet sig om at få idéer til, hvordan indholdet af ydelsen kan udvikles, så brugerne bliver mere tilfredse, eller drejet sig om at få viden om, hvordan ressourcerne udnyttes bedre. I 2008 er der således lavet brugerundersøgelser og evalueringer og etableret nye brugerinddragende fora.

På Børn- og Ungecenter Toften er der i 2008 eksempelvis etableret et forældreforum, hvor der arbejdes med systematisk inddragelse af anbragte børns forældre. Der har desuden været gennemført en evaluering af inddragelsen. Evalueringen viser, at forældrene føler sig inddraget i deres

barns liv, samt at forældreforum har gjort deres indflydelse gældende i forhold til f.eks. Børnehjemmet Toftens nye navn (Børn- og Ungecenter Toften), deltagelse i visitationsmøder, udgivelse af velkomstfolder til nye og kommende forældre mv.

Socialpsykiatrisk netværk

Ved kommunalreformen i 2007 blev socialpsykiatrien en kommunal opgave, hvilket har betydet nye opgaver for Herning Kommune. De socialpsykiatriske opgaver løses af forskellige organisatoriske enheder inden for såvel behandling, undervisning, bo- som beskæftigelsesområdet. For at sikre videndeling samt helhed og kontinuitet i indsatsen har Specialtilbud i 2008 i samarbejde med Sundhedsafdelingen lavet et netværk på det socialpsykiatriske område. Netværksmodellen tænkes overført til andre områder, hvor der er aktører fra forskellige sektorområder for at fremme helhed i opgaveløsningen.

Kommunal tandpleje

Fagre nye verden - tandplejen fuldt digitaliseret

Tandplejecheferne i Herning, Aaskov, Trehøje og Aulum-Haderup kommuner gik tidligt i sammenlægningsprocessen sammen og aftalte, hvordan den digitale verden inden for tandplejen skulle se ud inden for de næste 5 år. Tandplejen blev den første afdeling, der fik sit samlede patientkartotek lagt på en server. Alle journaler er hermed elektroniske, så alle i tandplejen har adgang til alle patientens informationer på de forskellige klinikker, uanset hvor i kommunen behandlingen foregår.

Røntgenbilleder er også blevet digitaliseret. Herning Kommune har en meget decentral struktur med 12 tandklinikker og 3 undersøgelsesklinikker, og det er derfor en stor fordel omgående at kunne sende røntgenbilleder og journalinformationer til hinanden og få faglige sparring, når diagnoserne er vanskelige.

Social- og Sundhedsudvalget

Handicapafdelingen

Handicapafdelingen er en driftsenhed under Social, Sundhed og Beskæftigelse, der varetager bo- og beskæftigelsestilbud til voksne personer inden for følgende målgrupper:

- Personer med autismespektrumforstyrrelser
- Personer med udviklingshæmning
- Personer med fysiske handicap og personer med erhvervet hjerneskade

Der rådes ved indgangen til 2009 over i alt 200 døgnpladser og 271 dagpladser fordelt på de 3 fagområder. Endvidere købes der ydelser i andre kommuner, i regionen og hos private udbydere til andre ca. 200 personer.

Der er venteliste til de fleste af Handicapafdelingens ydelser, herunder mangler ca. 15 borgere p.t. et botilbud, og der forventes yderligere en tilgang på ca. 45 borgere inden for de kommende 1 - 3 år.

Tilbud til personer med autismespektrumforstyrrelser

Det nybyggede og tidssvarende botilbud Mosaikken med 18 boliger blev i januar 2008 taget i brug. 12 af beboerne kom fra det "gamle" Mosaikken, mens 6 nye boliger blev tilbudt unge mennesker. Målgruppen for Mosaikken er personer med autismespektrumforstyrrelser eventuelt kombineret med ADHD. Der er tale om et varigt botilbud. Herning Kommune har i december måned besluttet at købe grunden ved siden af det eksisterende Mosaikken med henblik på senere at kunne etablere yderligere 12-18 boliger til samme målgruppe.

Bofællesskabet Thrigesvej 17 1. sal har 6 boliger og yder desuden hjemmevejledningsopgaver til 6 unge selvstændigt boede. Bofællesskabet er defineret som et midlertidigt botilbud og målrettet til unge velfungerende med aspergers syndrom. I 2008 flyttede tre unge mennesker i egen selvstændig bolig med mindre støtte. I forbindelse med nybygning og udflytning inden for området for udviklingshæmmede ultimo 2010 kommer autismeområdet til at råde over 6 pladser mere på Thrigesvej 17 st. Det giver mulighed for at give støtte til flere unge inden for målgruppen, både i bofællesskab og som §85-støtte i egen bolig af hjemmevejledere tilknyttet bofællesskabet.

Birkelund er fra januar 2009 blevet permanentgjort med 22 pladser i aktivitets- og samværstilbud og 20 pladser til jobtræning. Birkelund på Fyrrevej huser jobtræning. Aktivitets- og samværsgruppen har til huse i lejede lokaler på Platanvej. Birkelund yder desuden hjemmevejledning og efterværn til ca. 25 unge med tilknytning til Birkelund.

Personalet inden for autismespekterområdet er alle startet på et forløb i KRAP i efteråret 2008. Det vil blive vores fælles fundament i arbejdet med beboerne/brugerne. Endvidere er der i samarbejde med CVU skabt en grunduddannelse for personale, der skal arbejde med personer med autismespektrumforstyrrelser.

Tilbud til personer med udviklingshæmning

Handicapafdelingen tilbyder en række bo- og beskæftigelsestilbud til hele spektret af udviklingshæmmede, undtagen de mest specialiserede tilbud, der købes i andre kommuner.

I forlængelse af budgetforliget vedtog Byrådet i december 2008 et erstatningsbyggeri med tidssvarende to-rums boliger for det nuværende bofællesskab i Museumsgade samt Ældrebofællesskabet på Thrigesvej. Derudover opføres yderligere 9 selvstændige boliger i samme byggeri på Sabroesvej i Herning. Dermed skabes i alt 21 tidssvarende boliger.

Samtidig arbejdes der fortsat med en samling af 3 mindre og utidssvarende botilbud i Vildbjerg/Sørvad til et nybygget bofællesskab med moderne to-rums boliger i Vildbjerg. Projektet er dog ikke politisk godkendt endnu.

Der foregår en løbende bygningsmæssig modernisering af tilbuddene på området. I 2008 er tilbygningen til bofællesskabet Lindegårdsvej færdiggjort med et flot og funktionelt resultat til følge. Herning Kommunes ældste bofællesskab Bethaniagade er i denne sammenhæng blevet nedlagt, og de 3 beboere er flyttet på Lindegårdsvej.

Gennem en årrække har der været en stærkt stigende udgift til klientkørsel i den beskyttede dagbeskæftigelse. I samarbejde med Rosenholm, Daghemmet Virkelyst samt Tre Birke, og i 2008 også bofællesskabet Tietgensgade, er det lykkedes at stoppe denne tendens. I 2009 forventes flere botilbud at indgå i kørselen mellem botilbud og dagtilbud.

Tilbud til personer med fysisk handicap og personer med erhvervet hjerneskade

Den selvejende institution "Kollektivcentret Bytoften", fra 1. januar 2009 "Bytoften Bo- og Aktivitetscenter", har været under om- og tilbygning siden december 2005. Bytoften 75 blev indviet i 2007, og Bytoften 73 blev indviet i 2008. Herefter påbegyndte man renovering af cafeteriet og opførelse af en gildesal. Dette byggeri forventes færdigt juni 2009.

Bytoften Bo- og Aktivitetscenter råder nu over i alt 76 handicapegnede to-rums boliger, hvor der bor borgere med et let til meget svært fysisk handicap og/eller senhjerneskade:

- Bytoften 79 er et permanent bosted for 8 borgere med meget svære senhjerneskader.
- Bytoften 75 er et permanent bosted for 22 borgere med et fysisk handicap og/eller med en senhjerneskade. Herudover er der et tidsbegrænset bo- og genoptræningstilbud til 5 borgere med en senhjerneskade. I 2007 og 2008 inddrog man aflastningspladsen til en bo- og genoptræningsplads, således at der var 6 borgere på afdelingen.
- Bytoften 73 har i alt 41 to-rums boliger, hvoraf de 13 boliger er et bofællesskab. I bofællesskabet har man desuden organiseret hjemmevejledning til centret, men også borgere fra Herning Kommune og borgere fra andre kommuner modtager ydelser fra bofællesskabet. Hjemmeplejen servicerer 28 boliger på Bytoften 73, og 30 borgere på Blomstertoften modtager ydelser fra hjemmeplejen.

Dagcentret er et aktivitets- og samværstilbud. Dagcentret har 3 afdelinger: Bixen på Bytoften 78, Oasen på Bytoften 75 og "De fem" ligeledes på Bytoften 75. Brugere i Bixen har et lettere montagearbejde og beskæftigelse i nærbutikken på Bytoften 73. Brugere i Oasen har hovedsageligt et samværstilbud. "De fem" er et afskærmet tilbud til borgere med en senhjerneskade.

Bytoften Bo- og Aktivitetscenter er det eneste center i Danmark med så bred en vifte af tilbud til denne målgruppe.

På det faglige plan har vi i 2008 haft mulighed for at kunne tilbyde vedligeholdelsesfri fysioterapi til beboerne på Bytoften 75 og 79. Det er sygesikringen, som finansierer denne ordning. Den fysioterapeutiske vedligeholdelsestræning har betydet et

kvalitetsløft for beboerne og for det tværfaglige samarbejde i afdelingerne. Vi håber, at en lignende ordning vil være mulig for beboerne på Bytoften 73.

Alle medarbejdere på Bytoften har gennemgået et forløb med firmaet "Etikos", og vi fortsætter denne faglige udvikling i 2009. Alle medarbejdere skulle forholde sig til etiske dilemmaer i arbejdet med målgruppen.

Aktivitet og Pleje

Aktivitet og Pleje er den kommunale leverandør af ydelser til ældre. Ydelserne omfatter følgende hovedkategorier:

- Praktisk hjælp og pleje (hjemmehjælp)
- Hjemmesygepleje
- Plejehjem/plejeboliger
- Madservice
- Forebyggende hjemmebesøg
- Hjælpe midler og boligændringer
- Aktivitetstilbud
- Genoptræning og vedligeholdelsestræning
- Daghem/dagcentre
- Ældreboliger

Lov om frit valg omhandler borgerens mulighed for at foretage frit leverandørvalg for personlig pleje, praktisk hjælp og madservice.

Fritvalgsloven betyder, at Herning Byråd skal indgå kontrakt med de leverandører, der ønsker at levere ydelserne, ud fra de politisk vedtagne kvalitets- og priskrav. Såvel kommunale som private leverandører skal arbejde ud fra samme krav.

Lovens hensigt er, at give borgerne øgede valgmuligheder, skabe større brugertilfredshed og samtidig opnå en effektivisering og bedre styring af hjemmehjælpens ydelser.

Herning Kommune har indgået kontrakt med 4 private leverandører omkring leveringen af hjemmehjælp, heraf er alle 4 godkendt til at yde praktisk bistand. Et firma er desuden godkendt til levering af plejeydelser.

I kommunalt regi leverer de 4 kommunale områder både pleje og praktisk hjælp.

I 2008 var 1846 borgere omfattet af muligheden for selv at vælge leverandør af hjemmehjælpen. Deres

valg af leverandør var fordelt som følger (37 borgere har valgt 2 leverandører):

ABC Rengøring og pleje	188 borgere
Vikar Midt/Vest	38 borgere
ABJ rengøring	49 borgere
Toms rengøring	21 borgere
Kommunal hjemmehjælp	1.587 borgere

1.373 borgere modtog i 2008 løbende hjælp fra hjemmesygeplejen.

Herning Kommune havde i 2008 i alt 640 plejehjemspladser. Oveni de faste plejehjemspladser råder kommunen over 20 aflastningspladser fordelt på 9 plejehjem samt 30 aflastningspladser på Rehabiliteringscentret på Brændgårdvej i Herning.

Der er ingen private firmaer, der har indgivet anmodning om at blive godkendt som leverandør af mad til borgere i eget hjem. Den kommunale madservice omfatter tilberedning og udbringning af mad til ca. 600 borgere.

På aktivitetscentrene varetages opgaver målrettet hjemmeboende borgere med behov for hhv. træning, daghjem og/eller aktivitetstilbud. I 2008 var der etableret aktivitetstilbud-/centre 13 steder i kommunen. Aktivitetstilbuddene er enten etableret på selvstændige geografiske enheder eller i tilknytning til plejehjem. I 2008 har der været fokus på at harmonisere niveauet og sikre en fordeling af tilbud rundt i hele kommunen.

Væsentlige begivenheder i årets løb

Året har været præget af en del byggeaktivitet samt planlægningen af kommende byggerier. I årets løb er ombygningen af plejehjemmet Vesterled i Herning blevet færdiggjort, så plejecentret nu omfatter 80 plejeboliger i 6 leve-bo-enheder samt 6 ældreboliger i direkte tilknytning til plejecentret.

Plejehjemmet Søglimt i Sunds er under ombygning til 50 plejeboliger. Byggeriet forventes færdigt i 2009. Endvidere er de to plejehjem - Birketoft i Aulum og Sandfeldgården i Kibæk, hvor kommunen har aftaler med Danske Diakonhjem om driften af plejehjemmene - ligeledes under ombygning. Efter endt ombygning vil Birketoft og Sandfeldgården indeholde i alt 84 plejeboliger.

Sundhedsafdelingen

På serviceområdet varetages følgende hovedopgaver: drifts- og udviklingsopgaver i forhold til socialpsykiatri, misbrugs- og udsatteområdet, genoptræningstilbud, hjælpemidler og kommunikationsundervisning. Desuden varetages koordinering og udvikling af den kommunale sundhedsfremmende og forebyggende indsats, analyse og forhandlingsopgaver i forhold til den kommunale medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen samt koordinering af kommunens samarbejde med foreninger og organisationer, der udfører frivilligt socialt arbejde.

Politikker

Sundhedspolitik

Byrådet vedtog i 2007 Herning Kommunes Sundhedspolitik. Visionen i Sundhedspolitikken er en bred og målrettet sundhedsindsats, hvor livskvalitet og folkesundhed øges for alle kommunens borgere. Sundhedspolitikken skal medvirke til skabe rammer, der gør det lettere for borgerne at træffe sunde valg, og politikken skal udmøntes i samarbejde med region, praksissektoren, frivillige foreninger samt offentlige og private virksomheder. Sundhedspolitikken går på tværs af alle fagudvalg og lægger op til initiativer inden for alle udvalgsområder. Fokus har i 2008 været på at igangsætte aktiviteter med det formål at øge folkesundheden og nedbringe antallet af kronisk syge ved primært at fokusere på en påvirkning af KRAM-risikofaktorerne: Kost, Rygning, Alkohol, Motion samt Stress.

Frivillighedspolitik

Byrådet vedtog også i 2007 en ny Frivillighedspolitik. Formålet og visionen med den kommunale frivillighedspolitik er at fremme den medmenneskelige, sociale forståelse og omsorg samt at udstikke rammer og retning for samarbejdet mellem Herning Kommune og de frivillige organisationer og foreninger om den frivillige, sociale indsats gennem et formelt og uformelt samarbejde med foreningerne.

Frivillighedspolitikken angiver kriterier for udmøntning af kommunens pulje til støtte af frivilligt socialt arbejde efter Servicelovens §18.

De overordnede mål med politikken er:

- At styrke indsatsen overfor grupper eller personer med særlige, sociale behov
- At fremme hjælp til selvhjælpsprincippet

- At inddrage borgerne aktivt i forebyggelse og løsning af sociale problemer
- I 2008 er det desuden besluttet at sætte ekstra fokus på det sundhedsfremmende element og etniske minoriteter

Sundhedsaftaler og rammeaftaler

Der er i 2008 udarbejdet reviderede sundheds- og rammeaftaler i samarbejde med Region Midtjylland.

Sundhedsaftalerne udstikker rammer og spilleregler for samarbejdet mellem kommune, region og praksissektor med henblik på koordinering af patientforløb for somatiske og psykiatriske patienter.

Der er i KKR-regi sat fokus på, hvordan sundhedsaftalerne kan gøres mere politisk anvendelige.

I Rammeaftalen fastlægges kapacitet, ydelser og takster på de tidligere amtsinstitutioner.

Psykiatri-, misbrugs- og udsatteområdet

Psykiatriområdet i Herning Kommune består efter kommunalreformen af hidtidige kommunale tilbud samt de specialiserede tilbud, som tidligere har været varetaget af amtet.

I 2008 har der på psykiatri-, misbrugs- og udsatteområdet derfor været særlig fokus på:

- Rammeaftalen
- Sikring af den daglige drift
- Synliggørelse/markedsføring af tilbud

Konkrete tiltag i 2008:

- Der er udarbejdet forslag til en ny bolighandlingsplan for psykiatriområdet
- Oprettelse af Horisont - et nyt psykosocialt behandlingstilbud for selvskadende og spiseforstyrrede unge på Skiftesporet
- Der er etableret et åbent aktivitets- og interesse tilbud på Skovlyset
- Der er indgået aftale med regionspsykiatrien om etablering af fællesteam med henblik på sammenhængende behandlingstilbud til sindslidende med misbrug
- Udsatteområdet er styrket gennem bl.a. etablering af et udsatteråd, temamøder om brugerindflydelse på udsatteområdet, samt oprettelsen af et projekt udsatte team, der skal sikre en hurtigere og helhedsorienteret sagsbehandling

Sundhedsfremme og forebyggelsesområdet

I forbindelse med strukturreformen og den nye Sundhedslov har kommunerne fået et stort ansvar i forhold til sundhedsfremme og forebyggelse.

Konkrete tiltag i 2008:

- Herning Kommune er blevet modelkommune på alkoholområdet
- Gennemførelse af rygestoptilbud til borgere i samarbejde med Apotekerforeningen, samt i regi af egne rygestopkonsulenter
- Der er i samarbejde med Region Midtjylland og de praktiserende læger udviklet og opstartet rehabiliteringstilbud til KOL-patienter
- Der er i samarbejde med Sundhedsstyrelsen og en række kommuner i Vest opstartet en proces med uddannelse af vægtstoprådgivere rettet mod bl.a. at mindske uligheden i sundhed

Genoptræningsområdet

Med strukturreformen har kommunerne fået myndighedsansvaret for genoptræning efter Sundhedsloven. Der er arbejdet med at etablere, udvikle og sikre sikker drift af de nye genoptræningsopgaver efter Sundhedsloven. I august 2008 overtog kommunerne tillige myndigheds- og finansieringsopgaven for den vederlagsfri fysioterapi.

Konkrete tiltag i 2008:

- Der har i 2008 været fokus på at konsolidere genoptræningsenheden og koordinere indsatsen med vedligeholdelsestræning efter Serviceloven. 1.375 borgere har modtaget genoptræning efter sygehusindlæggelse på genoptræningsenheden
- Der er konstateret store kommunale variationer i omfanget af genoptræningsplaner fra sygehusene og fordelingen af specialiseret og almindelig ambulant genoptræning. Der arbejdes på at nedbringe andelen af specialiseret genoptræning fra de nuværende 28 pct.
- Udarbejdelse af informationsmateriale til kommunens borgere og samarbejdspartnere
- Kvalitetssikring, udredning og løbende monitorering af genoptræningsområdet i samarbejde med Region Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, KL og DSI

Hjælpemiddelområdet

Med strukturreformen har kommunerne fået et udvidet ansvar på hjælpemiddelområdet (med ansvar for specialrådgivning, bevilling af handicapbiler og større boligændringer). De nye opgaver skal ses i sammenhæng med de tidligere opgaver på

hjælpemiddelområdet. Området har derfor i de første par år været i en udviklingsproces.

Konkrete tiltag i 2008:

- Herning Kommune har i 2008 solgt specialrådgivningsopgaver til andre kommuner

Kommunikationsundervisning

Center for Kommunikation leverer specialiseret rådgivning, vejledning og undervisning til borgere med tale-, høre- og synsvanskeligheder, samt tilbud til senhjerneskedede og borgere med behov for teknologiske kommunikationshjælpemidler.

Konkrete tiltag i 2008:

- Der er i 2008 indgået aftale for 2009 med Holstebro Kommune om kommunikationsydelser, så alle kommunerne fra det tidligere Ringkøbing Amt nu betjenes af Center for Kommunikation.

Aftalen med VISO om leverandør af specialydelser er fornyet.

Beskæftigelsesudvalget

Klare mål, løbende overvågning og tæt opfølgning
Arbejdsmarkedet i Herning Kommune har i de første tre kvartaler af 2008, som det er tilfældet i den øvrige del af landet, været kendetegnet ved en markant efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft. I 4. kvartal 2008 betød finanskrisen en vigende efterspørgsel efter arbejdskraft med en stigende ledighed til følge.

Blandt de vigtigste aktuelle beskæftigelsespolitiske udfordringer er forebyggelse og nedbringelse af sygefraværet - herunder samspejlet mellem aktørerne på behandlersiden, virksomhederne og jobcentrene - nedbringelse af overledigheden blandt ledige med anden etnisk baggrund end dansk samt nedbringelse af ungdomsarbejdsløsheden.

Løbende udvikling af organisation og indsats

Herning Kommune fik ved kommunalreformen muligheden for at etablere Jobcentret som et "Pilot-jobcenter", hvilket indebærer, at det kommunale jobcenter varetager den samlede beskæftigelsespolitiske indsats overfor såvel forsikrede a-kassemedlemmer som ikke-forsikrede ledige. Det politiske ansvar for den samlede beskæftigelsesindsats hører således under Beskæftigelsesudvalget i Herning Kommune.

Der er i såvel Jobcenteret som i afdelingen for Beskæftigelsestilbud arbejdet videre med en række udviklingstiltag i 2008.

Beskæftigelsesprojekter

I Projektenheden er der sket en sammenlægning af de fire fusionskommuners aktiveringsprojekter med nedlæggelse af to lokationer (i Aulum og Herning) og aktiveringstilbuddene er nu placeret i Kibæk og Vildbjerg. Tilbudsviften er tilpasset aktuelle brugergrupper, som også omfatter projekter for forsikrede ledige og sygemeldte.

Revalideringsinstitutioner

I slutningen af 2007 blev de to revalideringstilbud, RevalideringsCentret på Gudhjemvej og Revalideringsværkstedet Granvænget på Fyrrevej sammenlagt under navnet Center for Erhvervsafklaring og Beskæftigelse, i daglig tale CEB Herning.

CEB-Herning og Reva-Herning har samarbejdet om udviklingen af nye revalideringskoncepter for afklaring af arbejdsevnen.

CEB Herning tilbyder 10 ugers erhvervsmæssig afklaring, langvarig optræning, beskyttet beskæftigelse,

se, samt erhvervsafklaring og botræning af unge sent udviklede.

Udvikling af Beskyttet Beskæftigelse.

Som en del af den samlede strategi for beskæftigelsestilbud, samt for at understøtte målet om rummelighed, blev der i slutningen af 2007 igangsat en udviklingsproces for området med beskyttet beskæftigelse for førtidspensionister. Formålet var en modernisering af beskyttet beskæftigelse og fokusering på nye målgrupper i løbet af 2008. Der er således i 2008 udviklet et nyt koncept for den beskyttede beskæftigelse - ABC modellen, som er implementeret i slutningen af 2008. I 2008 havde CEB-Herning 26 årspladser og Reva-Herning 40,5 årspladser på de beskyttede værksteder. Hovedparten af pladserne er købt af Herning Kommune.

Fastsatte mål og opnåede resultater

For at sikre en målrettet beskæftigelsespolitisk indsats fastsatte Beskæftigelsesudvalget og Det Lokale Beskæftigelsesråd for 2008 en række lokale beskæftigelsespolitiske mål og indsatsområder, som efterfølgende blev indarbejdet i den samlede beskæftigelsesplan "Beskæftigelsesprogram 2008".

Prioriteringen af disse mål og indsatsområder har været styrende for Herning Kommunes samlede beskæftigelsespolitiske indsats i 2008. Der er løbende foretaget målinger af de opnåede resultater, og på baggrund heraf er der efter konkret vurdering iværksat en tilpasning af indsatsen i forhold til de enkelte målgrupper.

De lokalpolitiske mål er mål på et 3 til 5 års sigte. Status angiver, hvor langt indsatsen var ved udgangen af 2008.

Lokalpolitiske mål 2008-2011	Status ved udgangen af 2008
Ingen unge ledige under 25 år	Antallet af unge ledige er samlet set reduceret i løbet af 2008: Ledige unge under 25 år årsgns. 2007: 49 Ledige unge under 25 år årsgns. 2008: 44
Ledighedsprocenten for ledige over 50 år skal nedbringes til den gennemsnitlige ledighedsprocent i Herning kommune	Forskellen er reduceret til 0,3 procentpoint: Generel ledighedsprocent i december 2008: 1,6% Ledighedsprocent for ledige over 50 år dec. 08: 1,9%

Ledighedsprocenten for ledige med anden etnisk baggrund skal nedbringes til den gennemsnitlige ledighedsprocent i Herning Kommune	Forskellen er reduceret til 2,7 procentpoint: Generel ledighedsprocent dec. 08: 1,6% Ledighedsprocent, anden etnisk baggrund: 4,3%
Sygedagpengemodtagere bør ikke have en gennemsnitsvarighed på mere end 25 uger	I december 2008 var gennemsnitsvarigheden på 28 uger
Generelt sygefravær i fokus	Der er iværksat en 2-strengt indsats
80% af virksomheder med mere end 10 ansatte har mindst én person ansat på særlige vilkår	En indikatormåling i december 2007 viste, at 28% af alle virksomheder med mere end 10 ansatte i Herning Kommune havde en borger fra Herning Kommune ansat på særlige vilkår. Antallet af ansatte på særlige vilkår har været stabilt gennem hele 2008
Antallet af ledige med mere end 3 måneders ledighed skal nedbringes	Markant fald i antallet af ledige med mere end tre måneders ledighed i løbet af 2008: Ledige i arbejdskraftreserven i nov. 2007: 321 Ledige i arbejdskraftreserven i nov. 2008: 191

Positive resultater som følge af den intensiverede indsats på ungeområdet

Antallet af unge arbejdsmarkedsparede ledige er i løbet af 2008 blevet reduceret. Der lægges i indsatsen vægt på at starte op så hurtigt som muligt, dog med fokus på den enkeltes behov i forhold til arbejdsmarkedet.

Færre ledige seniorer

Overledigheden for ledige over 50 år har igennem 2008 været faldende, og har hele året været lavere end i 2007. Der er i indsatsen fokuseret på en tidlig indsats, samt på inddragelsen af private aktører. Kontaktforløb og aktiveringsindsats er således overdraget til to private aktører, hvor alle ledige over 50 år har haft frit valg mellem aktørerne.

Fortsat fald i ledigheden blandt personer med anden etnisk baggrund end dansk

Overledigheden for ledige med anden etnisk baggrund er i løbet af 2008 reduceret – fra 3,1 procentpoint i januar 2008 til 2,7 procentpoint i december 2008. Der var dog i årets sidste tre måneder tale om en stigende overledighed. Der er tale om et relativt lille antal personer; i december 2008 var der 92 arbejdsmarkedsparede ledige med anden etnisk baggrund i Herning Kommune.

Der har derfor i 2008 været fokus på en individualiseret indsats, hvor der er anvendes et kommunalt tilbud til gruppen af forsikrede ledige.

Kortere sygedagpengeforløb i slutningen af 2008 – dog varierende henover året

Gennemsnitsvarigheden af sygedagpengeforløb har været svingende i løbet af 2008 - mellem 26 uger og 30,8 uger. Gennemsnittet har siden september været faldende. Bag dette ligger dels en stigning i det samlede antal sygedagpengemodtagere og dels en stigning i antallet af personer, der har været sygemeldte i mere end ét år.

I indsatsen for de sygemeldte anvendes en række forskellige afklarings- og optræningstilbud, og der arbejdes løbende med metodeudvikling for at sikre sammenhæng mellem diagnoser og indsats.

2-strengt fokus på det generelle sygefravær

I Herning Kommune er det besluttet, at der skal sættes fokus på det generelle sygefravær – dels via øget fokus på sunde arbejdspladser og dels via specifikt fokus på nedbringelse af sygefravær.

Med støtte fra Det Lokale Beskæftigelsesråd er der etableret Projekt Partnerskab - et netværkssamarbejde på tværs af Herning og Ikast-Brande kommuner, arbejdsmarkedets parter og andre aktører. I regi heraf er der etableret et samarbejdsforum mellem Herning og Ikast-Brande kommuners Sundheds- og beskæftigelsesafdelinger, og der iværksættes interviews om sundhedsperspektivet i 10 virksomheder med henblik på planlægning af en koordineret indsats for at øge sundheden på arbejdspladserne.

Herudover er der udviklet og vedtaget en proces for virksomhedsindsatsen med henblik på nedbringelse af sygefraværet.

Stabilt antal ansatte på særlig vilkår

Både antallet af ansatte i fleksjob og løntilskud for førtidspensionister har været stabilt gennem hele 2008. Ved udgangen af 2008 var 773 borgere ansat i fleksjob, 183 borgere ansat med løntilskud for førtidspensionister, mens 78 borgere ventede på et fleksjob.

Mærkbart fald i arbejdskraftreserven

Antallet af arbejdsmarkedsparede ledige med mere end tre måneders sammenhængende ledighed er kraftigt reduceret i løbet af 2008. En tidlig indsats, hvor den ledige trænes i jobsøgning kombineret med et ekstraordinært tæt kontaktforløb og gode konjunkturer, har skabt disse gode resultater.

Kultur- og Fritidsudvalget

Idræt og Fritid

Der er i 2008 arbejdet ud fra målsætningen, at alle kommunens borgere sikres mulighed for at deltage i idrætsaktiviteter og anden idé- og interessebetonet virksomhed, ligesom der skal være gode og velegnede lokaler, der opfylder de behov, som er nødvendige for den enkelte aktivitet.

Med hensyn til udbygning af kommunens idrætsanlæg og øvrige anlæg til fritidsvirksomhed er der påbegyndt flere nye projekter:

- Etableringen af DGI vandkulturhus og sundhedscenter har i 2008 taget fart. Projektet er gået ind i realiseringsfasen, og 1. spadestik er taget
- Der er taget initiativ til etableringen af et fodboldeksperimentarium i Hernings vestlige bydel. Et anderledes anlæg med mangfoldige aktiviteter, som udfordrer og opfordrer en bred gruppe af brugere på tværs af køn og alder til fysisk og kulturel udfoldelse, socialt samvær og læring
- I forbindelse med diverse haludvidelsesprojekter vedtog Kultur- og Fritidsudvalget i 2008 at fremme projektet ved Kibæk Hallen, og planlægningen er igangsat
- Der blev i 2008 bevilget 500.000 kr. til en mindre udvidelse ved Ilskov Hallen

Herning Kommune tilstræber at tiltrække større idrætsevents til Herning, og i 2008 blev der afviklet EM i badminton i MCH Messecenter Herning. Et fint arrangement, som med stor hjælp fra bl.a. frivillig arbejdskraft blev en organisatorisk succes.

I 2008 har der, bl.a. for at støtte op om sygdomsforebyggende idræts- og fritidsaktiviteter, været afholdt en række arrangementer såsom Herning-Nordea Løbet, Fuglsang Sø Rundt, Laudrup Høgh Streetsoccer samt integrationsprojektet Get2Sport, og arrangementerne er planlagt til at videreføres i 2009.

I samarbejde med Team Danmark har Herning Kommune i 2008 etableret elitesports-organisationen "Herning Elite", som nu er fuldt funktionsdygtig.

Uddannelsesmæssigt er det planlagt, at der etableres tilbud om talentidrætsklasser i Herning Gymnasium og i Handelsgymnasiet pr. 1. august 2009.

Udendørs faciliteter

Det samlede udendørs idrætsareal i Herning Kommune udgør i alt 267 ha eksklusiv golfbaner. Ud over driften af ovenstående anlæg er der udført planlægnings- og projekteringsopgaver m.m. i forbindelse med renovering eller nyanlæg.

I 2007 blev der vedtaget en ny harmoniseret driftsplan for kommunens mange idrætsanlæg. Erfaringerne efter et helt år med den nye driftsplan i 2008 er gode.

Der har været en løbende og god kontakt til alle fodboldklubber, som hvert år samles til et fælles evaluerings- og planlægningsmøde. Det er bl.a. tilbagemeldinger herfra, som har vist, at der generelt er tilfredshed med kommunens drift af idrætsanlæggene.

I perioder med megen nedbør har det været nødvendigt at lukke enkelte baner midlertidig, så banerne ikke helt ødelægges. Det har der også været forståelse for i klubberne.

Der er i 2008 udarbejdet projekt for etablering af de nye idrætsanlæg ved Tjørring ny skole, som følger af flytning pga. den nye Holing Sø.

Kroketspil på et grønt område i Snejbjerg har givet anledning til kritik fra naboer, der har følt sig generet af den megen aktivitet. Snejbjerg Kroknet er anvist et nyt areal, som i foråret 2009 søges helt færdiggjort, så problemet hermed søges løst.

I 2008 var der flg. udendørs faciliteter med tilhørende driftsopgaver mv.:

- Drift af kommunens 193 fodboldbaner
- 39 tennisbaner
- 5 atletikanlæg - Herning Atletikstadion med kunststof, øvrige med cinders
- 1 cricketanlæg med 2 baner og træningsanlæg med kunstgræsbelægning
- 3 golfbaner/klubber
- Arealer til modelflyvning
- BMX bane.
- Div. petanque- og krocketbaner
- Beachvolley

Foreninger

I 2008 var der 325 foreninger i Herning Kommune:

- 174 idrætsforeninger

- 46 spejderforeninger (BUS)
- 35 kirkelige børne- og ungdomsforeninger
- 5 politiske ungdomsforeninger
- 65 blandede foreninger

Idrætshaller

Der er i 2008 ydet tilskud til:

- 27 selvejende idrætshaller (hvoraf nogle har flere haller og sale)
- 4 friluftsbade

Herudover er der 8 kommunale haller - hovedsageligt skolehaller.

Biblioteker

Herning Bibliotekerne

Biblioteksvæsenets virksomhed omfattede i 2008:

- Hovedbiblioteket på Brændgårdvej
- Lokalbiblioteker i Aulum, Hammerum, Kibæk (indviet d. 7. april 2008), Sunds og Vildbjerg
- Biblioteket-kommer
- Bogdepoter på plejehjem og børneinstitutioner
- Depoter hos dagplejere.
- Lydavis til blinde og svagtseende
- "Bogen-kommer-service" til ældre og gangbesværede
- Centralbiblioteksfunktionen
- InfoGate
- Netbiblioteker samt Internettilbud på www.herningbib.dk
- Lokalhistorisk Arkiv

Biblioteket er fortsat den mest benyttede kommunale kulturinstitution. Mere end en halv million gange besøgte borgerne i 2008 Herning Bibliotekerne. Trods veludviklede muligheder for at bestille materialer on-line og for at benytte bibliotekets virtuelle ressourcer fra hjem, arbejde, uddannelsessted etc. er der således fortsat stor interesse for at bruge biblioteket som møde-, være-, oplevelses-, lærings- og debatsted.

Det samlede udlånstal incl. fornyelser er steget markant fra 1.570.403 i 2007 til 1.845.207 i 2008.

Herning Bibliotekerne har også i 2008 haft en omfattende udviklings- og forsøgsvirksomhed. En omfattende nyindretning af hovedbiblioteket er

delvist påbegyndt og ventes fortsat de kommende år. Nyindretningen skal understøtte bibliotekets mangesidede funktioner som læringssted, mødested, debatsted, oplevelsessted og informations- og videntcenter. I 2008 er eksempelvis indrettet en gaming zone, hvor bibliotekets rolle ift. formidling af computerspil udforskes. I 2008 har brugerinddragelse og brugerdreven innovation været i stor fokus både som et konkret udviklingsprojekt og som metode til at udvikle biblioteket. Gennem fokusgruppeinterviews, spørgeskemaer, opsøgende interviews mv. har biblioteket indsamlet viden om brugernes ønsker til biblioteket. Denne viden skal bruges og er brugt som baggrund for nuværende og kommende udviklingsprojekter.

Begivenheder i øvrigt i 2008

Biblioteket i Kibæk åbnede 7. april 2008. Der arbejdes med indretning af Biblioteket i Midtbyen i forbindelse med DGI Parken Herning og Mediehuset Herning Folkeblad. Åbning forventes i august 2009.

Der blev etableret IT-brugercentre i forbindelse med bibliotekerne i Aulum, Kibæk og Vildbjerg. IT-brugercentrene erstatter de faciliteter, som aftenskoler m.fl. har benyttet på skolerne, og som disse ikke længere grundet manglende IT-sikkerhed har mulighed for at stille til rådighed.

En centralbiblioteksreform blev udmeldt kort før udgangen af 2007. Reformen betyder, at Herning Bibliotekerne bliver det eneste centralbibliotek i Region Midtjylland - og ét ud af seks på landsplan.

I 2008 er den interne organisation trimmet i forhold til den udvidede materialeoverbygningsforpligtelse i 2009.

Det virtuelle bibliotek

Herning Bibliotekernes hjemmeside <http://www.herningbib.dk> er platform for alle de virtuelle services, som borgerne tilbydes. Herfra er der adgang til en lang række redigerede og kvalitetsvurderede ressourcer.

I samarbejde med andre biblioteker er Herning Bibliotekerne med til at drifte og udvikle en lang række netbiblioteker, der er tilgængelige via internettet. Gennem en årrække har Herning Bibliotekerne således haft ansvaret for <http://www.biblioteksvagten.dk> - folke- og forskningsbibliotekernes fælles spørgetjeneste på nettet.

I 2008 kom et nyt netbibliotek til. Netlydbog.dk opnåede allerede fra start stor succes. Herning Bibliotekerne har været engageret fra start i udviklingen af netlydbog.dk, hvor borgerne kan downloade digitale lydbøger.

I 2007 traf staten beslutning om en række ændringer vedr. driften af netbibliotekerne. Der er etableret en ny styringsmodel, der fra 2008 og frem får indflydelse på såvel organisation, struktur og økonomi som drift og udvikling af netbibliotekerne.

Herning Bibliotekerne varetager hovedredaktionen af <http://www.kulturspot.dk>, den regionale arrangements- og kulturkalender på Internettet.

Kultur

Med afsæt i den Kulturpolitik for Herning Kommune, der blev godkendt i 2007, og som blev til i en positiv proces med inddragelse af borgerne, er der i første halvdel af 2008 udarbejdet handlingsplaner for området for perioden 2008/2009.

Hvor politikken fortæller, hvad Herning Byråd vil (visioner og målsætninger), fortæller handlingsplanerne, hvad vi gør for at nå målene. Handlingsplanerne er dynamiske og med en kort levetid på 1-2 år. Handlingsplanerne har en naturlig sam-

menhæng med andre af Herning Kommunes politikker og strategier, såsom kommuneplanen, de årlige budgetter og det omgivende samfund.

I såvel Kulturpolitik som handlingsplaner er der otte fokusområder:

- Børne- og ungekultur
- Kulturelle fyrtårne
- Kultur nedefra
- Kulturarv
- Kulturen og byen
- Oplevelser, branding og markedsføring
- Kulturen og erhvervslivet
- Fritidsundervisning for voksne

Af de mål, der er opfyldt i 2008, kan nævnes færdiggørelse og åbning af Fermaten i marts med et stort, spændende og velbesøgt koncertprogram for resten året. Amatørscenekunsten har fået stærkt forbedrede rammer i lejede lokaler på Herning Højskole.

Der er indgået forpligtende samarbejde mellem Den Jyske Sangskole og Det jyske Musikkonservatorium om udviklingen af Videnscenter for Unge Stemmer.

Herning Kommune har ansat en kulturkonsulent, der skal virke som kulturel katalysator og tage initiativer på tværs af kunstarter, aldersgrænser og sektorer.

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Regnskabsmæssig skal der for Herning Kommune udarbejdes to sideløbende regnskaber, dels et udgiftsbaseret regnskab (regnskabsopgørelsen), dels et omkostningsbaseret regnskab (resultatopgørelsen).

Hovedreglerne for udarbejdelse af regnskaberne er i store træk fastlagt af Velfærdsministeriet i "Budget- og regnskabssystem for kommuner".

Hovedreglen for det udgiftsbaserede regnskab er, at udgifter og indtægter registreres på det tidspunkt hvor udgifterne afholdes eller indtægterne indbetales.

For det omkostningsbaserede regnskab er retningslinierne vedrørende det udgiftsbaserede regnskab på visse punkter suppleret med den praksis der er fastlagt i årsregnskabsloven (Lov nr. 448 af 7. juni 2001 om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab) og i danske regnskabsstandarder, hvor princippet er, at der foretages en registrering i det regnskabsår, som omkostningen vedrører. Dette betyder bl.a. at kommunernes aktiver optages på status og der indregnes afskrivninger.

Kommunens regnskabspraksis er detaljeret fastlagt i et bilag til kasse- og regnskabsregulativet.

Totalregnskabet

Regnskabet for Herning Kommune aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs- og kapitalposter. I regnskabet indgår tillige udgifter, indtægter, aktiver og gæld vedrørende de selvvejende institutioner, som kommunen har driftsoverenskomst med.

Generelt om indregning og måling

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen og omkostninger i resultatopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører jf. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendte for kommunen inden udløbet af supplementsperioden, der slutter 28. februar i det nye regnskabsår.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i det/de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes. I resultatopgørelsen afskrives der første gang på et aktiv i det regnskabsår, hvori aktivet er anskaffet/ endelig færdigopført og klar til anvendelse.

Aktiver indregnes i balancen, når aktivet forventes anvendt i mere end et regnskabsår, aktivets værdi kan måles pålideligt og når aktivet har en værdi, der er svarende til eller højere end en beløbsmæssig bagatelgrænse på 100.000 kr.

Forpligtelser indregnes i balancen, når de er overvejende sandsynlige og kan måles pålideligt. Indregningen omfatter dog ikke forpligtelser der har karakter af hensættelser til imødegåelse af tab på tilgodehavender eller andre forventede udgifter, som ikke kan opgøres nøjagtig med hensyn til beløb, forfaldstidspunkt og beløbsmodtager.

Hovedregelen er, at alle indtægter og udgifter henføres til det regnskabsår, de vedrører, uanset betalingstidspunkt. Velfærdsministeriets bestemmelser åbner imidlertid ikke mulighed for bogføring af skønnede beløbsangivelser, jf. også omtalen af forpligtelser ovenfor.

Der er således ikke foretaget periodisering af udgifter og indtægter, hvorfor f.eks. slutafregning af skatter og generelle tilskud først indtægtsføres 3 år efter udløbet af pågældende regnskabsår.

Udgiftsregnskabet

Præsentation af kommunens årsregnskab tager udgangspunkt i det udgiftsbaserede regnskab. Årsregnskabet primære funktion er at kunne sammenholde regnskabet med budgettet, der er opgjort efter udgiftsbaserede principper. Årsregnskabet indeholder en afrapportering af kommunens resultater og præsentation af kommunens væsentlige faglige resultater og aktivitetsniveau.

Omkostningsregnskabet

Det omkostningsbaserede regnskab er en central del af det samlede kommunale regnskab. Årsregnskabet indeholder en overordnet præsentation af kommunens regnskab inspireret af årsregnskabsloven.

Formålet med resultatopgørelsen er at specificere årets resultat som årets indtægter fratrukket årets periodiserede ressourceforbrug.

Balancen

Formålet med balancen er at vise kommunens aktiver og passiver opgjort henholdsvis primo regnskabsåret og ultimo regnskabsåret, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtelser.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesudgifter samt udgifter i direkte tilknytning til anskaffelsen frem til det tidspunkt, hvor aktivet tages i brug. For eventuelt egne fremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte udgifter til materialer, komponenter, underleverandører og direkte løn.

Renteomkostninger vedrørende eventuel fremmed finansiering ved fremstilling af materielle anlægsaktiver, og som vedrører fremstillingsperioden, indregnes ikke i kostprisen. Låneomkostninger udgiftsføres i resultatopgørelsen i det år, hvori de afholdes.

Finansielt leasede aktiver indregnes og måles på tilsvarende vis som øvrige anlægsaktiver. For finansielle leasingkontrakter opgøres kostprisen til laveste værdi af dagsværdi og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod som diskonteringsfaktor eller en tilnærmet værdi for denne.

Der foretages lineære afskrivninger over aktivets forventede levetid, som er angivet af Velfærdsministeriet.

Levetiderne er fastlagt dels for de aktiver der er optaget i åbningsbalancen pr. 1. januar 2007 dels for fremtidige anskaffede aktiver.

I det følgende er angivet, hvilke levetider der er gældende for de forskellige typer af udvalgte aktiver:

Aktiv:	Levetid
	Fra regnskabsår 2007
Grunde og bygninger	
Administrative formål (rådhus, administrationsbygninger m.v.)	45-50 år
Forskellige serviceydelser (folkeskoler, sociale institutioner, daginstitutioner samt tilhørende legepladser, plejehjem/-boliger, brandstationer, biblioteker, idrætsanlæg, svømmehaller mv.)	25-30 år

Aktiv:	Levetid
Diverse formål (kommunale kiosker eller paviljoner, parkeringskældre m.v.)	15 år
Indretning af lejede lokaler	10 år eller over lejekontraktens varighed
Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler.	
Tekniske anlæg:	
Ledninger og stikledninger (anskaffet før 1980)	75 år
Ledninger og stikledninger (anskaffet efter 1980)	100 år
Forsinkelsesbassiner	50 år
Pumpestationer	20 år
Øvrige anlæg	20-30 år
Maskiner:	
Snepløve og fejmaskiner	10 - 15 år
Asfals-, beton- og mørtelmaskiner	10 - 15 år
Maskinelt udstyr til affaldshåndtering (pumper, luftrensere/ventilatorer m.m.)	10 - 15 år
Elektriske motorer/maskiner	10 - 15 år
Maskiner til storkøkkener, vaskerier, beskyttede værksteder og lignende	10 - 15 år
Specialudstyr:	
Labaratorieudstyr	5-10 år
Transportmidler:	
Større lastbiler og busser. Påhængsvogne bl.a. personbiler og handicapbiler	5-8 år
Inventar - herunder computere og andet IT-udstyr	
IT:	
It og andet kommunikationsudstyr samt større servere	3 år
Inventar:	
Kontorinventar samt inventar på institutioner	3 - 5 år
Driftsmateriel:	
El og vvs-udstyr	10 år
Legepladsudstyr	10 år
Værktøj	10 år
Måleapparater og instrumenter	10 år

Grunde og materielle anlægsaktiver under udførelse optages i anlægskartoteket og balancen, men afskrives ikke. Når et anlægsprojekt er tilendebragt, påbegyndes afskrivning på baggrund af kostprisen.

For materielle anlægsaktiver kan der i særlige tilfælde fastsættes en scrapværdi, hvorpå der ikke afskrives.

Materielle anlægsaktiver til en værdi mindre end 100.000 kr. pr. enkeltanskaffelse udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet i anskaffelsesåret, jf. dog nedenfor om større anskaffelser af ensartet udstyr til under 100.000 kr. pr. enhed.

Infrastrukturelle samt ikke-operative aktiver indregnes ikke i balancen.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Nedskrivning sker kun på et objektivi grundlag.

Opskrivning af aktiver kan i ganske særlige tilfælde finde sted, hvis værdiforøgelsen af et aktiv i forhold til den regnskabsmæssige værdi antages at være vedvarende. Opskrivning sker kun på et objektivi grundlag. Opskrivninger optages på en statuskonto under passiverne og afskrives over aktivets levetid fastsat i anvendt regnskabspraksis.

Efterfølgende udgifter, der relaterer sig til et given aktiv (forbedringsudgifter), tillægges aktivets værdi, såfremt udgifterne er væsentlige, og aktivets levetid, kapacitet eller kvalitet øges ud over det oprindeligt antagne.

Ensartede mindre aktiver, eksempelvis IT-udstyr, inventar i et mødelokale mv. indregnes samlet i balancen, såfremt den samlede kostpris overstiger 100.000 kr. Der skal være tale om fælles brug, ens levetid af aktiverne, og de skal have samme anvendelsesformål.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspriisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen i salgsåret.

Modtagne tilskud til specifikke anlægsprojekter modregnes ikke i anskaffessummen, og dermed aktivets regnskabsmæssige værdi og afskrivningsgrundlag.

Finansielt leasede aktiver indregnes som nævnt i balancen under anlægsaktiver på lige fod med egne anlægsaktiver og afskrives som sådan.

Immaterielle anlægsaktiver

Herunder hører forskellige immaterielle anlægsaktiver som patenter eller rettigheder eller licenser til software erhvervet mod vederlag.

Udgifter til internt oparbejdede immaterielle aktiver anlægsaktiver udgiftsføres som hovedregel i resultatopgørelsen i det år, hvori udgifterne afholdes.

Finansielle anlægsaktiver

Finansielle anlægsaktiver optages til nominel værdi eller dagsværdi jf. Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

Udlæg vedr. forsyningsvirksomheder medtages til nominel værdi.

Aktier og andelsbeviser

For noterede aktier svarer saldoen til kursværdien pr. 31. december.

For ikke-noterede aktier og andre kapitalandele (andelsbeviser, indskudsbeviser o.l.) foretages indregningen efter den indre værdis metode opgjort i henhold til senest aflagte årsregnskab for de pågældende selskaber. Den indre værdi er ejerandelen af selskabet egenkapital.

Tilgodehavender hos grundejere/Udlån til beboerindskud

Saldoen ultimo regnskabsåret svarer til den aktuelle restsum på tilgodehavender med nedskrivning af forventede tab på tilgodehavender baseret på historiske erfaringer.

Indskud i Landsbyggefonden

Saldoen skal i henhold til gældende regnskabsregler ikke indgå i kommunens balance, som følge af de meget gunstige lånevilkår.

Deponerede beløb

Den registrerede saldo ved regnskabsafslutningen svarer til det samlede beløb der er deponeret i forbindelse med optagelse af lån, garantistillelse eller indgåelse af lejemaal og leasingaftaler. Herudover fremtræder der for Herning Kommunes tilfælde, deponeringer i forbindelse med salg af energivirksomheder og indgåelse af OPP projekt.

Omsætningsaktiver - Varebeholdninger/-lagre

Til denne kategori hører forskellige typer af varebeholdninger f.eks. til brug i produktionen af serviceydelser.

Et krav for at indregne varebeholdninger og -lagre er at der er tale om større væsentlige varebeholdninger, hvor varerne forbruges i et andet regnskabsår, end de er anskaffet i.

Alle varebeholdninger over 1 mio. kr. indregnes i Herning Kommunes regnskab.

Vareholdninger under 1 mio. kr. indregnes, såfremt der er væsentlige forskydninger i lagerets størrelse fra år til år, og varelageret overstiger 100.000 kr.

Øvrige varebeholdninger udgiftsføres i takt med, at udgifterne afholdes.

Omsætningsaktiver - Fysiske anlæg til salg

Under denne funktion registreres f.eks. aktiver, hvor der er truffet beslutning om salg og hvor aktivet ikke længere anvendes direkte i serviceproduktionen. Aktiver til videresalg optages i balancen til kostpris tillagt eventuelle omkostninger. Er netto-realisationsværdien lavere end kostprisen, foretages nedskrivning til denne lavere værdi. Der foretages ikke længere afskrivninger på aktiver til salg.

Herudover omfatter funktionen primært kommunens udstykkede og byggemodnede grunde. Disse er optaget til kostpris der ved regnskabsårets udgang reguleres med evt. op- og nedskrivninger, således at man på funktionen kan aflæse den samlede værdi af kommunens grunde.

Omsætningsaktiver - Tilgodehavender

Kortfristede tilgodehavender optages i balancen til nominel værdi. Eventuelle væsentlige tabsrisici på tilgodehavender omtales i kommunens fortegnelse over eventualforpligtelser.

Periodeafgrænsningsposter omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter optages i balancen under kortfristede tilgodehavender.

Omsætningsaktiver - VærdipapirerPantebreve

Saldoen svarer til det aktuelle resttilgodehavende.

Obligationer

Obligationer anskaffet i løbet af regnskabsåret må-

les til nominel værdi eller dagsværdi. Ved regnskabsårets afslutning sker en regulering til den officielle kursværdi pr. 31. december.

Likvide beholdninger

Saldoen består af kontante beholdninger, indskud i pengeinstitutter samt obligationsbeholdninger. Den i regnskabet registreret saldo er den registrerede saldo pr. 31. december.

Egenkapital

Egenkapitalen opdeles i følgende:

Modpost til takstfinansierede aktiver

Modpost til selvejende institutioners aktiver

Modpost til skattefinansierede aktiver

Reserve for opskrivninger

Balancekonto (egenkapital i øvrigt)

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser er "resultat af tidligere begivenheder, og hvis indfrielse forventes afståelse af fremtidige økonomiske fordele". Disse indregnes i balancen, når:

Kommunen på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse som resultat af en tidligere begivenhed, og det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på kommunens økonomiske ressourcer, og der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtelsen

Eksempelvis kan nævnes indfrielse af garantier til enkeltpersoner, forpligtelser afledt af en retssag, erstatningskrav, miljøforurening eller som den største post, hensatte tjenestemandspensionsforpligtelser, hvor optagelse af forpligtelsen er obligatorisk.

Fra regnskabsår 2008 er det ligeledes obligatorisk at optage feriepengeforpligtelsen.

Feriepengeforpligtelsen er optaget i omkostningsregnskabet på baggrund af det modtagne materiale fra KMD.

Det har i forhold til opgørelse og udkontering ikke været muligt præcist at periodisere afholdt ferie mellem regnskabsaflæggelsen for 2007 og 2008, ligesom det ikke har været muligt at regulere for at medarbejdere kan være flyttet internt.

Registreringen i 2008-regnskabet er foretaget på baggrund af en skønsmæssig fordeling af forskydningen af forpligtelsen mellem primo og ultimo regnskabsåret.

Samlet er indregningen i regnskabsaflæggelsen

korrekt, men ikke fuldt ud specificeret på afdelinger. Fordelingen anses som bedste skøn, men giver en vis usikkerhed på omkostningsregnskabet.

Langfristede gældsforpligtelser

Langfristet gæld til penge- og realkreditinstitutter mv. optages med restgælden på balancetidspunktet.

Under langfristet gæld indregnes tillige den kapitaliserede værdi af fremtidige ydelser på finansielle leasingkontrakter.

Operationelt leasede aktiver, eksempelvis lejeaftaler der ikke har karakter af finansieringsaftaler, indregnes ikke under anlægsaktiver eller langfristet gæld. Sådanne aftaler optages i årsregnskabet fortegnelse over eventualforpligtelser i det omfang Kommunens opsigelsesvarsel overstiger 2 år. Optagelse i fortegnelsen sker med angivelse af den samlede lejebetaling i uopsigelsesperioden.

Nettogæld vedrørende fonds, legater, deposita mv.

Alderssparefond og legater

Den indregnede nettosaldo svarer til fondens mellemregning med kommunen.

Depositata

Den registrerede nettosaldo svarer til de beløb, som kommunen har modtaget som kontante deposita.

Kortfristede gældsforpligtelser

Kortfristet gæld til penge- og realkreditinstitutter mv. optages med restgælden på balancetidspunktet.

Forud modtagne betalinger vedrørende indtægter i det efterfølgende år optages i balancen under kortfristet gæld.

Garantier, eventualrettigheder og -forpligtelser

Eventualforpligtelser

Eventualforpligtelser herunder hensættelser til imødegåelse af tab på tilgodehavender og andre mulige forpligtelser indregnes ikke i balancen. Sådanne forpligtelser anføres i årsregnskabet fortegnelse over eventualforpligtelser.

For eventualforpligtelser herunder garantier og lignende, hvorpå der hviler aktuelle eller truende tabsrisici, tilføjes bemærkning herom i tilknytning til forpligtelsen.

Afgivne garantier

Afgivne garantier indregnes ikke i balancen, men anføres i årsregnskabet fortegnelse over eventualforpligtelser, jf. omtalen ovenfor.

Eventualrettigheder

Eventualrettigheder herunder rente og afdragsfrie udlån eller andre udlån på særligt favorable vilkår indregnes ikke i balancen. Sådanne lån udgiftsføres i resultatopgørelsen i det år, hvori lånet bevilges af Byrådet og optages i årsregnskabet fortegnelse over eventualrettigheder.

Periodisering

Udgifter og indtægter er henført til det regnskabsår, de vedrører, uden hensyn til betalingstidspunktet. Udgifterne er således medtaget i det år, hvor varen eller ydelsen modtages eller arbejdet præsteres. Indtægterne er henført til det år, hvori retten erhverves eller optjenes.

Der er i regnskabsåret 2008 modtaget indtægter, der vedrører 2009. Disse indtægter optræder ikke i resultatopgørelsen 2008, men i den opgjorte likvide beholdning samt som en gældspost i balancen.

Moms/købsmoms

Kommunens drifts- og anlægsudgifter er opført excl. moms.

Vedrørende momsregistrerede virksomheder - forsyningsvirksomheder - sker mellemregningen med Skat på kontoen vedrørende forskydninger i kortfristet gæld.

For at skabe konkurrenceneutralitet i forhold til det private erhvervsliv blev der fra 1985 indført en kommunalt finansieret udligningsordning. I forbindelse med finansieringsreformen er momsudligningsordningen ændret pr. 1. januar 2007, så der ikke længere opkræves et særligt momsbidrag, men sådan at kommunernes finansiering af momsrefusionen i stedet reguleres over bloktilskuddet.

Mio. kr.		Regnskab 2008	Korrigeret budget 2008
	A		
	DET		
	SKATTEFINANSIEREDE		
	OMRÅDE		
	Indtægter		
Note 1	30 Skatter	2.942,1	2.939,9
Note 2	29 Generelle tilskud	751,5	751,5
	29 Bidrag til momsudligning	-9,5	0,0
	Skatter og generelle tilskud i alt	3.684,1	3.691,4
Note 5	Driftsudgifter (excl. forsyningsvirksomheder, spildevand og renovation)		
	Økonomi- og Erhvervsudvalget:	-394,1	-447,1
	08 Driftsselskaber	2,1	-0,9
	10 Dagtilbud for børn	8,0	7,5
	15 Kultur	-7,6	-10,6
	20 Administration	-396,6	-443,1
	Teknik- og Miljøudvalget:	-123,6	-133,5
	03 Kommunale ejendomme	-7,6	-2,7
	04 Grønne områder	-10,6	-14,4
	05 Miljøforanstaltninger	-3,9	-7,2
	08 Driftsselskaber	9,5	1,5
	09 Trafik	-111,0	-110,7
	Byplanudvalget:	-16,9	-16,4
	03 Kommunale ejendomme	-0,6	-0,6
	04 Grønne områder	-16,3	-15,8
	Børne- og Familieudvalget:	-1.320,1	-1.336,3
	10 Dagtilbud for børn	-431,6	-428,8
	12 Folke- og ungdomsskoler	-681,7	-701,5
	16 Børn og familie	-206,8	-206,0
	Social- og Sundhedsudvalget:	-929,2	-947,0
	13 Handicap	-196,7	-201,3
	18 Ældre	-444,8	-444,9
	19 Sundhed	-287,7	-300,8
	Beskæftigelsesudvalget:	-615,4	-617,1
	17 Forsørgelse og beskæftigelse	-615,4	-617,1
	Kultur- og Fritidsudvalget:	-147,0	-160,1
	11 Idræt og fritid	-72,2	-78,5
	14 Biblioteker	-38,5	-42,8
	15 Kultur	-36,3	-38,8
	Driftsudgifter i alt	-3.546,3	-3.657,5

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift. Årets priser.

Mio. kr.		Regnskab 2008	Korrigeret budget 2008
Note 4	Renter:	21,0	37,4
	21 Renteindtægter	56,4	60,7
	22 Renteudgifter	-35,0	-23,3
	23 Kurstab/kursgevinster	-0,4	0,0
	Resultat af ordinær driftsvirksomhed	158,8	71,3
Note 6	Anlægsudgifter (excl. forsyningsvirksomheder, spildevand og renovation)		
	Økonomi- og Erhvervsudvalget:	-131,8	-122,6
	01 Byggemodning	-39,4	-14,1
	02 Arealerhvervelser/salgindtægter	-32,8	-42,9
	11 Idræt og fritid	-56,9	-57,4
	20 Administration	-2,7	-8,2
	Teknik- og Miljøudvalget:	-100,5	-127,5
	01 Byggemodning	-57,1	-75,2
	03 Kommunale ejendomme	-9,7	-16,2
	04 Grønne områder	-0,3	-0,4
	05 Miljøforanstaltninger	-0,4	-0,4
	08 Driftsselskaber	-5,6	-5,6
	09 Trafik	-27,4	-29,7
	Byplanudvalget:	-35,4	-42,6
	03 Kommunale ejendomme	-8,7	-11,8
	09 Trafik	-26,7	-30,8
	Børne- og Familieudvalget:	-15,3	-28,2
	10 Dagtilbud for børn	-0,9	-5,5
	12 Folke- og ungdomsskoler	-13,7	-22,0
	16 Børn og familie	-0,7	-0,7
	Social- og Sundhedsudvalget:	-56,2	-114,3
	13 Handicap	-4,0	-4,9
	18 Ældre	-51,8	-103,4
	19 Sundhed	-0,4	-6,0
	Kultur- og Fritidsudvalget:	-20,4	-24,4
	11 Idræt og fritid	-1,4	-2,4
	15 Kultur	-19,0	-22,0
	Anlægsudgifter i alt	-359,6	-459,6
	Resultat af det skattefinansierede område	-200,8	-388,3

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift. Årets priser.

Mio. kr.		Regnskab 2008	Korrigeret budget 2008
	B		
Note 8	06 SPILDEVAND		
	Drift (indtægter - udgifter)	40,6	43,8
	Anlæg (indtægter - udgifter)	-19,9	-63,6
	Resultat af spildevand	20,7	-19,8
	C		
Note 8	07 RENOVATION		
	Drift (indtægter - udgifter)	14,9	10,6
	Anlæg (indtægter - udgifter)	-1,5	-7,0
	Resultat af renovation	13,4	3,6
	Resultat af det takstfinansierede område	34,1	-16,2
	RESULTAT I ALT		
	A + B + C	-166,7	-404,5

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift. Årets priser.

Mio. kr.		Regnskab 2008	Korrigeret budget 2008
	Finansieringskilder		
	Resultat i alt, jf. resultatopgørelse	-166,7	-404,5
Note 11	Optagne lån (langfristet gæld)	126,1	183,5
	I alt	-40,6	-221,0
	Finansieringsanvendelse		
Note 11	Afdrag på lån (langfristet gæld)	-31,6	-32,2
Note 9	Ændring af kortfristede tilgodehavender og gæld	-49,9	3,3
Note 10	Ændring af langfristede tilgodehavender	50,8	-45,4
	I alt	-30,7	-74,3
	Ændring af likvide aktiver	-71,3	-295,3
	Kursregulering vedr. likvide aktiver	-19,7	
	Ændring af likvide aktiver (Se finansiel status)	-91,0	

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift. Årets priser.

Mio. kr.	Primo 2008	Ultimo 2008
ANLÆGSAKTIVER		
Materielle anlægsaktiver		
	1.801,1	1.957,9
	700,9	748,8
	9,2	23,1
	395,9	207,3
I alt	2.907,1	2.937,1
Finansielle anlægsaktiver		
	362,6	360,9
Note 10	753,8	683,7
Note 8	-3,7	-37,9
I alt	1.112,7	1.006,7
ANLÆGSAKTIVER I ALT		
4.019,8		
OMSÆTNINGSAKTIVER		
	1,7	2,0
Note 7	157,9	271,2
	262,3	83,9
	34,6	41,5
	324,6	233,7
I alt	781,1	632,3
AKTIVER I ALT		
4.800,9		
EGENKAPITAL		
	655,6	670,6
	172,4	170,3
	2.238,7	2.369,4
	0,0	0,0
Note 12	220,9	-166,4
I alt	3.287,6	3.043,9
Note 16	277,8	363,1
Note 11	625,8	720,8
Note 9		
	24,3	27,5
Note 9	585,4	420,8
PASSIVER I ALT		
4.800,9		

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift.

Mio. kr.		Regnskab 2007	Regnskab 2008
	A		
	DET		
	SKATTEFINANSIEREDE		
	OMRÅDE		
	Indtægter		
Note 1	Skatter	2.807,7	2.942,1
Note 2	Generelle tilskud mv.	683,4	742,0
	Indtægter i alt	3.491,1	3.684,1
	Omkostninger		
	Økonomi- og Erhvervsudvalget	-376,8	-523,9
	Teknik- og Miljøudvalget	-156,4	-119,9
	Byplanudvalget	-23,5	-53,5
	Børne- og Familieudvalget	-1.323,4	-1.388,5
	Social- og sundhedsudvalget	-899,5	-964,5
	Beskæftigelsesudvalget	-564,7	-618,3
	Kultur- og Fritidsudvalget	-180,6	-174,0
	Driftsudgifter i alt	-3.524,9	-3.842,6
	Resultat før finansiering	-33,8	-158,5
Note 4	Renter mv.	36,1	21,0
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFTSVIRKSOMHED	2,3	-137,5
	Ekstraordinære poster		
Note 5	Energihandel 2 (SO 24)	-180,6	0,0
	RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE	-178,3	-137,5
	OMRÅDE		
	B		
	FORSYNINGSVIRKSOMHEDER		
Note 8	Driftsudgifter (netto)	14,7	23,8
	RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	14,7	23,8
	C		
	RESULTAT I ALT (A + B)	-163,6	-113,7

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift. Årets priser.

Mio. kr.

Pengestrømme fra driften

Årets resultat jf. resultatopgørelsen

Regulering for afskrivninger

Regulering for leasingafdrag

I alt

Pengestrømme vedr. anlæg

Investeringer i materielle anlægsaktiver

Jordforsyning, netto

I alt

Pengestrømme vedr. finansiering

Formindskelse af finansielle anlægsaktiver

- heraf (netto)nedskrivninger

(ikke-likvide bevægelser)

Forøgelse af langfristet gæld

- heraf ikke-likvide bevægelser

Forøgelse af nettogæld vedr. fonds, legater, deposita mv.

- heraf ikke-likvide bevægelser

Formindskelse af kortfristet gæld mv.

- heraf ikke-likvide bevægelser

Formindskelse af kortfristede tilgodehavender

- heraf ikke-likvide bevægelser

Forøgelse af værdipapirbeholdning

- heraf opskrivninger af aktiver og

indskud mv. (ikke-likvide bevægelser)

Kursregulering af likvide aktiver

I alt

Ændring af likvide aktiver

Likvide aktiver primo (incl. obligationer)

Likvide aktiver ultimo (incl. obligationer)

Regnskab
2008

-113,7

105,9

53,9

46,1

-109,1

-103,9

-213,0

105,9

-51,0

95,0

-0,6

3,2

-1,3

-164,6

-65,9

178,4

3,7

-6,9

-0,4

54,9

94,4

1,9

-230,5

182,1

-7,3

-19,6

75,9

-91,0

324,7

233,7

-91,0

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift. Årets priser.

Mio. kr.

**OMREGNINGSTABEL
FRA REGNSKABSOPGØRELSE
TIL RESULTATOPGØRELSE**

Årets resultat efter regnskabsopgørelsen

+ aktiverede anskaffelser

÷ af- og nedskrivninger

+ regulering af leasingforpligtelse

Årets resultat ifølge resultatopgørelsen

Regnskab
2008

-166,7

213,0

-106,0

-54,0

-113,7

I 2008 er der igen udarbejdet to regnskaber for kommunen.

Der er dels udarbejdet **regnskabsopgørelsen**, som er det traditionelle udgiftsbaserede regnskab, som viser resultatet af årets skatteindtægter og udgifter. Resultatet heraf kan således sammenlignes med tidligere års regnskabsaflæggelser.

Herudover er der **resultatopgørelsen**, der er et omkostningsbaseret regnskab, der i store træk ligner et regnskab aflagt efter årsregnskabsloven med periodisering og udgifter og indtægter.

Sammenhængen mellem resultatet af regnskabsopgørelser kan vises som i ovenstående omregningstabel fra regnskabsopgørelse til resultatopgørelse.

Som det fremgår, er årets resultat efter **regnskabsopgørelsen** et underskud på 166,7 mio. kr.

I forbindelse med udarbejdelse af resultatopgørelsen er der aktiveret diverse anskaffelser i 2008 mv. med i alt 213,0 mio. kr., som derfor skal tillægges resultatet.

For 2008 er der dog indregnet afskrivninger på aktiver, der er aktiveret i indeværende og tidligere år med i alt 106,0 mio. kr., samt regulering af leasingsforpligtelse mv. på 54,0 mio. kr., således at årets resultat opgjort efter omkostningsbaserede principper (**resultatopgørelsen**) bliver et underskud på 113,7 mio. kr.

Mio. kr.	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg mv.	Inventar mv.	Materielle anlægsaktiver under udførelse mv.	Immaterielle anlægsaktiver	I alt
Kostpris pr. 01.01.2008	2.042,9	971,3	19,9	396,1	0,0	3.430,2
Tilgang	0,2	24,2	3,9	93,0	0,0	121,3
Afgang	0,0	-6,4	0,0	0,0	0,0	-6,4
Overført	223,6	40,9	17,3	-281,8	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2008	2.266,7	1.030,0	41,1	207,3	0,0	3.545,1
Opskrivninger 01.01.2008	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets opskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Opskrivninger 31.12.2008	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ned- og afskrivninger 01.01.2008	-242,0	-242,8	-10,3	0,0	0,0	-495,1
Årets afskrivninger	-66,8	-38,4	-7,7	0,0	0,0	-112,9
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af- og nedskrivninger, afhændede aktiver	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ned- og afskrivninger 31.12.2008	-308,8	-281,2	-18,0	0,0	0,0	-608,0
Regnskabsmæssig værdi 31.12.2008	1.957,9	748,8	23,1	207,3	0,0	2.937,1
Samlet ejendomsværdi 01.01.2007	2.443,2	0,0	0,0	0,0	0,0	2.443,2
Finansielt leasede aktiver udgør	0,0	0,9	2,4	0,0	0,0	3,3
Værdi af aktiver tilhørende selvejende institutioner	166,0	3,7	0,6	0,0	0,0	170,3
Afskrivning (over antal år)	25 - 50	5 - 100	3 - 10			

Positive tal angiver indtægter/aktiver. Negative tal angiver udgifter/gæld.

1. Skatter

Den enkelte kommune har fra 2008 ret til at fastsætte skatteprocenten.

For at imødekomme de enkeltkommuner, som har et ekstraordinært behov for at hæve skatten i 2008, er rammen for den kommunale beskatning i 2008 hævet med 750 mio. kr. Skattestigningen vil blive modsvaret af en tilsvarende sænkning af statskatten på 500 mio. kr. De resterende 250 mio. kr. har kommunerne til gode fra 2007, hvor ikke alle kommuner hævede skatten til det maksimalt fastsatte loft. Dermed er der skabt mulighed for en begrænset kommunal skattestigning på landsplan inden for rammerne af skattestoppet.

Regeringen har i aftalen givet en garanti for, at kommuner, der sænker skatten, har mulighed for at hæve den til niveauet i 2007 igen uden samtidig at risikere at blive straffet for det ved en samlet stigning i de kommunale skatter.

Herning Kommune valgte at selvbudgettere de kommunale indkomstskatter for 2008.

De samlede skatteindtægter beløber sig til godt 2,9 mia. kr. og kan specificeres således:

Mio. kr. - i årets priser -	2008	2007	Forskel
Kommunal indkomstskat, forskudsbeløb	2.682,8	2.572,8	110,0
Indkomstskat af aktieselskaber, forskudsbeløb	75,7	65,4	10,3
Grundskyld mv.	183,6	168,2	15,4
Pensionsordninger, forskudsbeløb	0,0	1,3	-1,3
I alt	2.942,1	2.807,7	134,4

2. Generelle tilskud mv.

De generelle tilskud mv., der udviser en stigning i forhold til 2007 på 46,6 mio. kr. - eller 6,6% - kan specificeres således:

Mio. kr. - i årets priser -	2008	2007	Forskel
Statstilskud	266,2	270,8	-4,6
Kommunal udligning og efterreguleringer	576,9	523,9	53,0
Udligning af selskabsskat	8,0	4,1	3,9
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	-9,7	-10,1	0,4
kommunalt grundbidrag til regionerne	-95,0	-92,1	-2,9
Kommunalt udviklingsbidrag	-9,5	-9,2	-0,3
Det særlige tilskud på ældreområdet	14,6	14,1	0,5
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	0,0	3,4	-3,4
I alt	751,5	704,9	46,6

3. Bidrag til momsudligning

Indenrigsministeriet refunderer kommunernes udgifter til købsmoms. Ordningen tilsigter, at kommunal egenproduktion - der typisk er momsfritaget - ikke begunstiges konkurrencemæssigt i forhold til tilsvarende momsbelagte leverancer fra private erhvervsdrivende.

I forbindelse med finansieringsreformen er momsudligningsordningen ændret pr. 1. januar 2007, så der ikke længere opkræves et særligt momsbidrag, men sådan at kommunernes finansiering af momsrefusionen i stedet reguleres over bloktilskuddet.

I forbindelse med ændringen blev tilføjet, at kommunerne bl.a. skulle foretage en årlig afregning af den momsrefusion, der er modtaget for anlæg, der efterfølgende er solgt. Denne omlægning har betydet, at Herning Kommune i 2008 har tilbagebetalt 7,9 mio. kr. vedrørende salg af kommunens udstyknings til bolig og erhvervsformål.

4. Renter og kurstab

Den samlede rentekonto viser en nettoindtægt på 21,0 mio. kr. i 2008, hvilket er en nedgang på 15,1 mio. kr. i forhold til 2007. Disse intægter kan spe-

cificeres således:

Mio. kr. - i årets priser -	2008	2007	Forskel
Likvide midler, deponerede beløb samt obligationer	48,5	61,4	-12,9
Kort- og langfristede tilgodehavender	2,3	1,9	0,4
Langfristet gæld	-29,4	-23,0	-6,4
Kurstab	-0,4	-4,2	3,8
I alt	21,0	36,1	-15,1

5. Ordinær driftsvirksomhed

Udgifterne er nettodriftsudgifter efter fradrag af refusioner på kulturområdet og det sociale område samt øvrige driftsindtægter såsom lejeindtægter, indtægter fra dagpengefonden og betaling for ophold på plejehjem og i daginstitutioner.

Nettodriftsudgifterne på det skattefinansierede område er i 2008 3.546,3 mio. kr. Pris- og lønudviklingen fra 2007 til 2008 skønnes (februar 2009) at udgøre 3,6%. Der er i det vedtagne budget 2008 regnet med en pris- og lønudvikling på 3,2%.

Set under ét er der vedrørende den skattefinansierede driftsvirksomhed et mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på 111,2 mio. kr. En del af dette beløb vil blive søgt overført til 2009.

6. Anlægsudgifter/indtægter

Nettoanlægsudgifterne på det skattefinansierede område, incl. byggemodningsudgifter, udgør 359,6 mio. kr. Der er budgetteret med 459,6 mio. kr., men de endnu ikke afholdte udgifter søges overført til 2009 eller senere.

Udgifterne fordeler sig således brutto:

Der er anlægsindtægter på 111,5 mio. kr., hvoraf 11,4 mio. kr. vedrører salg af jord og bygninger.

Anlægsudgifterne i 2008 andrager 471,1 mio. kr., og heraf kan 44,2 mio. kr. henføres til køb af jord og bygninger.

Af større udgifter/investeringer kan nævnes:

Der er til arealerhvervelser og byggemodning i alt

under Økonomi- og Erhvervs- og Teknik- og Miljøudvalgets områder brugt 129,3 mio. kr.

DGI-Parken tegner sig for en nettoudgift på knap 80 mio. kr. incl. en udgift på 22,8 mio. kr. til anlæg af p-pladser

Herudover er der på trafikområdet igen i 2008 en mængde større og mindre anlægsarbejder, bl.a. forlængelsen af Dronningens Boulevard til Studsgårdvej, som har kostet 16,8 mio. kr. Til anlæg er cykelstier er der brugt 3,8 mio. kr., mens sideudvidelsen af Trehøjevej beløber sig til 4,6 mio. kr.

Ombygningen af det tidligere Kibæk Rådhus til hhv. bibliotek og lægehus udgør en samlet udgift på 7,3 mio. kr.

Til arbejder på folkeskolerne er der brugt i alt 13,7 mio. kr., hvoraf størstedelen er anvendt til IT-satsning, renovering af undervisningslokaler samt bygningsvedligeholdelse.

Der har på ældreområdet været udgifter for 46,8 mio. kr. Dette beløb er brugt til ombygning af boligerne på Vesterled, Lindegården, Birketoft, og Søglimt. Disse udgifter er lånefinansieret i 2008.

Endelig er der på det kulturelle område brugt 18,6 mio. kr. til Kunstens Hus samt 0,2 mio. kr. til ombygning af scene 2 i Nørregade i Herning og 0,3 mio. kr. til de sidste restarbejder vedrørende udbygningen af det regionale spillested Fermaten.

Set under ét er der vedrørende den skattefinansierede anlægsvirksomhed et mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på 100,0 mio. kr. Af dette beløb søges 88,0 mio. kr. overført til 2009 eller senere.

7. Omsætningsaktiver

Der er ultimo 2008 registreret en værdi på 0,9 mia. kr. vedrørende omsætningsaktiver mod 1,1 mia. kr. primo.

Saldoen fordeler sig med 2,0 mio. kr. vedr. varebeholdninger, 271,2 mio. kr. vedrørende grunde og bygninger til videresalg, tilgodehavender på 83,9 mio. kr. samt 539,3 mio. kr. vedrørende værdipapirer mv.

8. Det takstfinansierede område

Forsyningsområdet omfatter spildevandsanlæg og renovation mv., idet gas, el, varme og vand med virkning fra 1. januar 2000 er udskilt fra den kommunale forvaltning og etableret i selskabsform som EnergiGruppen Jylland A/S.

Spildevandsanlæg og renovation mv. skal økonomisk hvile i sig selv, og det enkelte års overskud eller underskud opsamles på udlægskonti i den finansielle status, hvor udlæggene er specificeret. Som hovedregel belastes eller godskrives virksomhedernes regnskaber en beregnet rente.

Indenrigsministeriet har i 1991 fastsat regler vedrørende kommunens eventuelle gæld til forsyningsvirksomhederne og forrentningen af mellemværende mellem kommunen og den enkelte forsyningsvirksomhed gældende fra og med regnskabsåret 1992.

Kommunens eventuelle gæld til forsyningsvirksomhederne brutto må ved regnskabsårets udgang ikke overstige kommunens likviditet tillagt en beregnet kassekreditmulighed. En gæld til f.eks. spildevandsområdet kan således ikke modregnes i et tilgodehavende hos renovationsområdet. Herning Kommune opfylder dette krav ved udgangen af 2008.

Herning Kommune har ultimo 2008 en samlet gæld til det takstfinansierede område på 37,9 mio. kr.

9. Kortfristede tilgodehavender/gæld

Den samlede kortfristede formue/gæld udviser ultimo 2008 en nettogæld på 364,4 mio. kr. mod en nettogæld på 347,4 mio. kr. primo 2008. Forskellen på 17,0 mio. kr. kan henføres til:

	Mio. kr.
Supplementsposter, ændring i mellemregning mellem regnskabsårene:	
Nettoudgifter i 2007/08, betalt i 2008	-267,6
Nettoudgifter i 2008/09, betalt i 2009	<u>289,3</u>
	21,7
Betalingskontrol, forudbetalte udgifter, gæld til staten, kursjusteringer, afregning m.m.	-10,1
Kassekreditter og byggelån	-79,4

Øvrige mellemværender med staten, kommuner og borgere, tilgodehavende forøget, netto	<u>84,8</u>
I alt finansieringsoversigten	17,0

Hertil posteringer på egenkapitalen	<u>-384,7</u>
-------------------------------------	---------------

Netto	<u>-367,7</u>
-------	---------------

10. Langfristede tilgodehavender

Ifølge den finansielle status udgør kommunens langfristede tilgodehavender 1.086,1 mio. kr. mod et tilgodehavende primo 2008 på 1.151,0 mio. kr. - incl. pantebreve, aktier og andelsbeviser på 402,4 mio. kr. - altså en formindskelse i 2008 på 64,9 mio. kr. Hertil skal lægges posteringer direkte på egenkapitalen på 17,3 mio. kr., således at den samlede formindskelse beløber sig til 47,6 mio. kr.

	Mio. kr.
Pantebreve	6,9
Aktier og andelsbeviser	-1,7
Andre udlån og tilgodehavender	11,2
Deponeringer i forbindelse med den energihandlerne mv.	<u>-64,0</u>
I alt	<u>-47,6</u>

11. Langfristet gæld

Som det fremgår af nedenstående tabel er den langfristede gæld forøget med 95,0 mio. kr. fra 2007 til 2008.

Mio. kr.	2008	2007	Forskel
Selvejende institutioner	20,9	28,7	-7,8
Skattefinansieret område	696,2	594,7	101,5
Finansielt leasede aktiver	3,7	2,4	1,3
I alt	720,8	625,8	95,0

Der er i 2008 optaget nye lån på i alt 126,1 mio. kr. vedrørende Vesterled, Søglimt, Rosenholm, Lindgårdsvej 146, Mosaikken og Birketoft. Der er ikke optaget lån på basis af låneberettigede udgifter i regnskabsåret.

Lånebyrden er herefter 8.458 kr. pr. indbygger.

Den samlede restgæld vedrørende ældreboliglån udgør pr. 31/12-2008 412,0 mio. kr.

Herning Kommune har swap-aftaler vedrørende 2 lån, som er indgået i forbindelse med lånekonverteringer i 2002. Swap-aftalerne er indgået med Nordea.

	Restgæld - mio. kr. -	Udløb	Rente
Lån nr. 1	74,4	2020	5,0
Lån nr. 2	50,1	2019	3,4

I forbindelse med kommunesammenlægningen overtog Herning Kommune i henhold til delingsaftalen 8 lån fra det tidligere Ringkjøbing Amt., i alt 116,3 mio. kr.

Der er i løbet af 2008 foretaget en efterregulering, således at Herning Kommune har overtaget 71,38% af denne langfristede gæld.

12. Bevægelser på balancekontoen

Er ændret således:

Saldo pr. 1. januar 2008 452,0 mio. kr.

Resultat i alt, se resultatopførelsen -166,7 mio. kr.

heraf forsyningsvirksomhedernes overskud, der er overført til de særlige udlægskonti, se note 8 -34,1 mio. kr.

Resultat af det skattefinansierede område -200,8 mio. kr.
251,2 mio. kr.

Direkte posteringer på balancekontoen:

Ændringer i kortfristede tilgodehavender mv. -17,3 mio. kr.

Aktier og andelsbeviser samt langfristede tilgodehavender iøvrigt -17,3 mio. kr.

Forskydning vedr. kortfristet gæld -387,2 mio. kr.

Øvrige 235,3 mio. kr.

Saldo pr. 31. december 2008 64,7 mio. kr.

13. Garantiforpligtelser

Garantierne vedrører hovedsageligt almennyttige boliger og andelsboliger m.fl. - herunder regantier for statsgaranterede lån - i henhold til lov om boligbyggeri samt Naturgas Midt/Nord I/S. Forpligtelsen pr. 31. december 2008 udgør i alt 1.128,7 mio. kr.

Øvrige garantiforpligtelser - blandt andet garanti i forbindelse med selvejende institutioners låntagning - er næsten alle henregnet til kommunal låntagning og har formindsket kommunens låneadgang i de enkelte år.

14. Eventualrettigheder

Eventualrettigheder vedrører lån ydet til undervisningsinstitutioner, haller og foreninger. Lånene udgør 47,3 mio. kr. og er rente- og afdragsfrie så længe aktivet, til hvilket lånet er ydet, anvendes på samme måde som på långivningstidspunktet. Lånene er ikke optaget i den finansielle status.

Kommunen har ligeledes ved gaveskøde overdraget arealer til undervisningsinstitutioner med flere. Ved eventuel salg eller anden anvendelse er kommunen berettiget til at kræve ejendommen tilbagekøbet mod at yde godtgørelse for eventuelle bygninger. Værdien i alt på overdragelsestidspunktet udgjorde 30,5 mio. kr.

15. Lejeforpligtelser

Kommunens lejeforpligtelser fordeler sig således:

Leje af administrationsbygninger mv.:
Torvekonsortiet, 1. etape 27,7 mio. kr.
Hedebankbygningen 2,4 mio. kr.
Øvrige 68,4 mio. kr.
Leje af bybusterminal 0,5 mio. kr.

99,0 mio. kr.

16. Pensionsforpligtelser

Hovedparten af kommunens medarbejdere er sikret ret til en pensionsordning i henhold til gældende aftale eller overenskomst.

Kommunens tjenestemænd har ret til at få udbetalt pension af kommunen, når de pensioneres. Alle tjenestemandspensioner er dækket ved forsikring i Kommunernes Pensionsforsikring.

For overenskomstansatte med ret til pensionsordning indbetales der pensionsbidrag til pensionskasser. Pensionsordningen er herefter et spørgsmål mellem den pågældende og pensionskassen.

Beløbet udgør ultimo 2008 358,4 mio. kr.

Netto drifts- og anlægsudgifter i årets priser

Mio. kr.	2007	2008
<i>Det skattefinansierede område</i>		
DRIFT	-3.416,8	-3.684,1
ANLÆG	-209,0	-359,6
I alt	-3.625,8	-4.043,7
<i>Det takstfinansierede område</i>		
DRIFT	44,2	55,5
ANLÆG	-34,9	-21,4
I alt	9,3	34,1
DRIFT i alt	-3.372,6	-3.628,6
ANLÆG i alt	-243,9	-381,0
Total	-3.616,5	-4.009,6

Mio. kr.	2007	2008
<i>Resultatopgørelsen</i>		
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	110,4	158,8
Resultat af det skattefinansierede område excl. ekstraordinære poster	-98,6	-200,8
Ekstraordinære poster	-180,6	0,0
Resultat af det skattefinansierede område incl. ekstraordinære poster	-279,2	-200,8
<i>Finansiell status</i>		
Likvide aktiver	324,7	233,7
Kortfristede tilgodehavender/gæld	-116,3	-364,4
Langfristede tilgodehavender	1.151,0	1086,1
Udlæg vedr. jordforsyning		
Grunde og bygninger til videresalg	115,8	
Langfristet gæld	-625,8	720,8

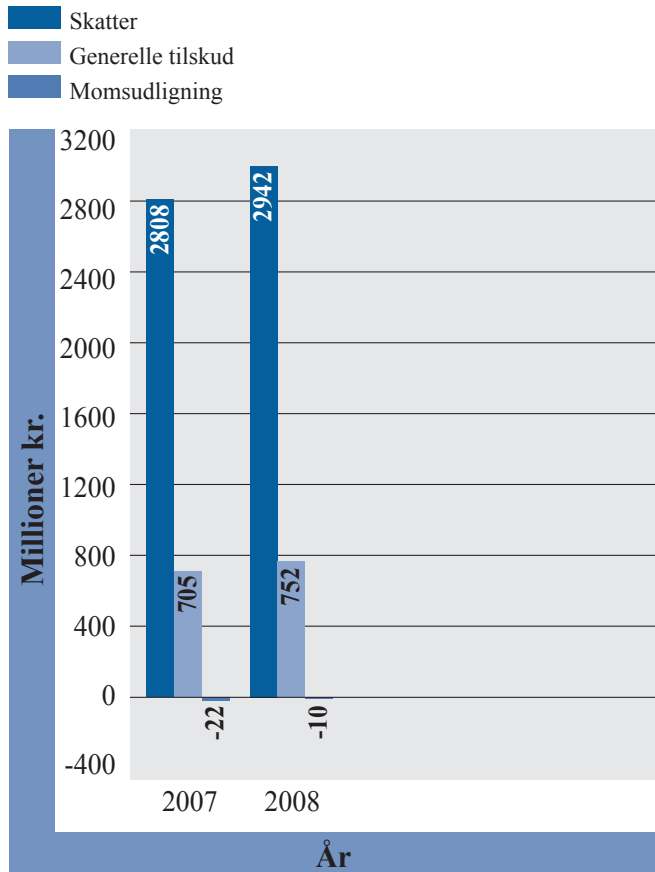
Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift.

Det takstfinansierede område i årets priser

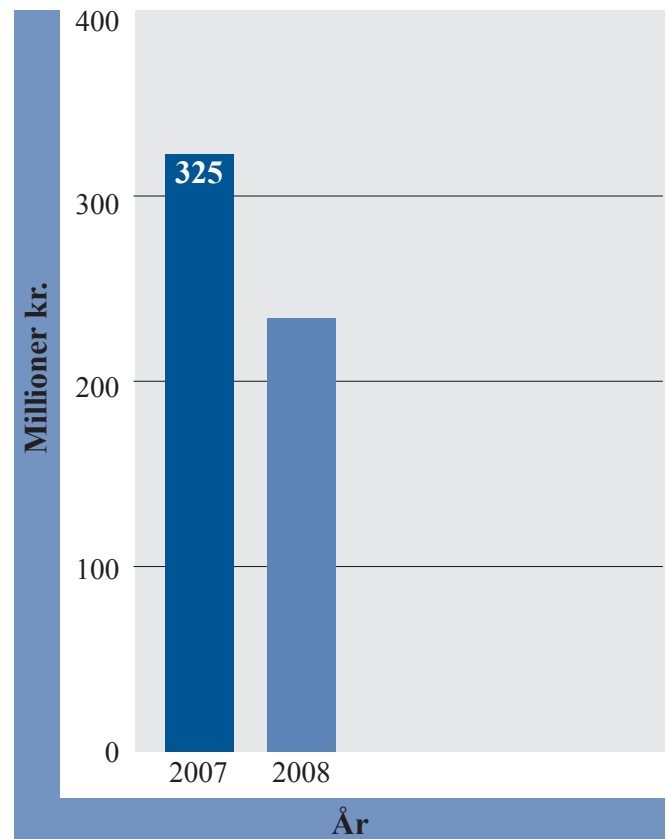
Mio. kr.	2007	2008
<i>Resultatopgørelsen</i>		
Spildevand	3,7	20,7
Renovation	5,6	13,4
<i>Finansiel status</i>		
<i>Kommunens udlæg vedrørende området:</i>		
Spildevandsanlæg	-24,5	-45,2
Renovation mv.	20,9	7,4
Biomasse	-0,1	0,0

Positive tal angiver indtægt. Negative tal angiver udgift.

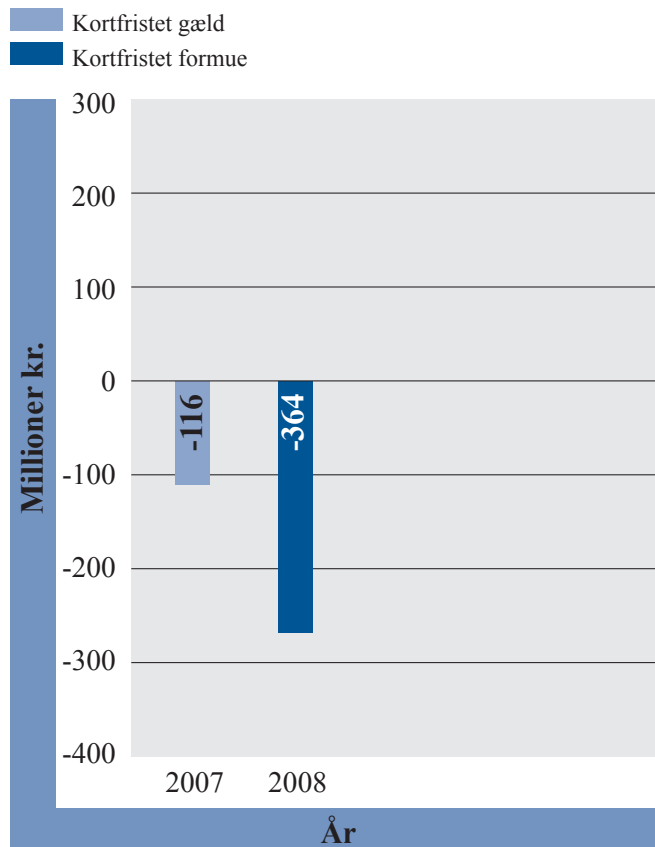
Skatter, generelle tilskud og momsudligning

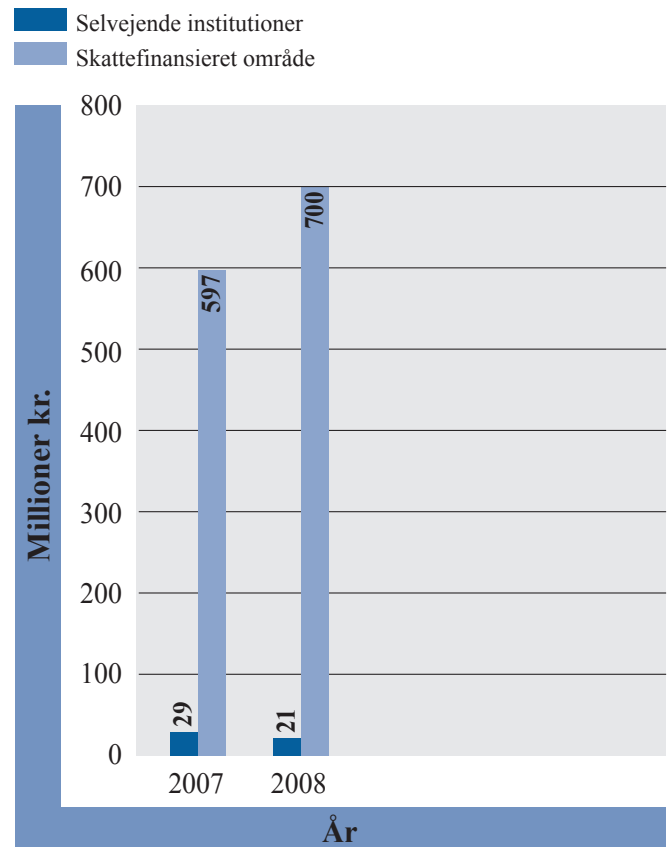
Likvide aktiver

Kortfristet formue/gæld

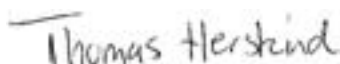
Langfristet gæld

Mio. kr.	Regnskab 2008	Korrigeret budget 2008
DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE		
Indtægter		
Skatter	2.942,1	2.939,9
Generelle tilskud	751,5	751,5
Bidrag til momsudligning	-9,5	0,0
Indtægter i alt	3.684,1	3.691,4
Driftsudgifter		
Kurstab	-0,4	0,0
Renter	21,4	37,4
Anlægsudgifter	-263,1	-370,3
Byggemodning	-96,5	-89,3
Lån vedr. skattefinansieret område	126,1	183,5
Afdrag på lån vedr. skattefinansieret område	-31,6	-32,2
Ændring af kortfristede tilgodehavender/gæld	-49,9	3,3
Ændring af langfristede tilgodehavender	50,8	-45,4
Resultat af det skattefinansierede område	-105,4	-279,1
DET TAKSTFINANSIEREDE OMRÅDE		
Forsyningsvirksomheder, drift og anlæg	34,1	-16,2
Resultat af det takstfinansierede område	34,1	-16,2
Forbrug/forøgelse af likvide aktiver	-71,3	-295,3

Herning Kommune, økonomisk afdeling
april 2009

Erik Hattens

/
Thomas Herskind

Foranstående regnskab tiltrædes

HERNING BYRÅDS ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALG

20. april 2009

Lars Krarup

Erik Dag Nielsen

Christian Bjerre

Søren Green

Johannes Poulsen

Martin Damholdt

Finn Stengel Petersen

Byrådets møde, den 28. april 2009

/Ole Jespersen

Revisionspåtegning:

Byrådet

Lars Krarup, borgmester (V)
Birgit Jonassen, 1. viceborgmester (O)
Finn Stengel Petersen, 2. viceborgmester (A)
Natascha Joof (V)
John Thomsen (V)
Johannes Poulsen (B)
Martin Damholdt (V)
Christian Gregersen (V)
Christian Hæsum (V)
Knud Nielsen (A)
Lone Nielsen (A)
Arulanantharajah Thillaiadrarasa (UP)
Villy Sørensen (A)
Ulrik Hyldgaard (V)
Jens Ove Kjeldsen (K)
Christian Bjerre (K)
Peter Villadsen (F)
Erik Dag Nielsen (V)
Kurt H. Jørgensen (B)
Christen Dam Larsen (V)
Knud B. Troelsen (V)
Søren Green (V)
Poul Merrild (V)
Torkil Kvarthborg (V)
Arne Thomsen (V)
Tina Mailil Søndergaard (V)
Jens Kirkeby (V)
Joan Hansen (V)
Per Sørensen (V)
Jørgen Chr. Jørgensen (V)
Ingelis Sander (V)

Direktionen

Ole Jespersen
Kommunaldirektør

Erik Hattens
Direktør for Økonomi, Personale og Borgerservice

Jan Møller Iversen
Direktør for By, Erhverv og Kultur

Leif Westmark
Direktør for Social, Sundhed og Beskæftigelse

Knud Jensen
Børn og Ungedirektør

Eva Kanstrup
Direktør for Teknik og Miljø

Revision

BDO Kommunernes Revision

